

AKYS-TIEDOTE

2/2026

Arabikansojen ystävyyssseura ry
50 vuotta Palestiinan kansan rinnalla

جمعية الصداقة العربية الفنلندية

RAJATONVIMMA

- ◆ Mikä on Suomen kanta?
- ◇ Suomi tukenut UNRWA:a vuodesta 1950 lähtien
 - UNRWA:n tuki palautettava
- ◆ B'Tselem: Eliminointiprojekti
- ◆ Arabiaa ja kahvia Oodissa
- ◇ E1-suunnitelma pirstoo Länsirannan
- ◆ Mitä kuuluu Abraham-sopimuksille

AKYS-tiedote 2/2026

Arabikansojen ystävyysseura ry

Taina Dahlgren, pj

Sirkku Kivistö, vpj

Eero Hakanen, sihteeri

Päätoimittaja Taina Dahlgren

Taitto Asmo Koste

ISSN 0789-5054 (painettu)

ISSN 2984-6366 (verkkojulkaisu)

Painopaikka: PicaScript Oy Helsinki

Kirjoituksissa esiintyvät mielipiteet eivät ole AKYSin virallisia kantoja.

Tutustu toimintaamme, liity jäseneksi:

akys.fi

AKYSin Facebook-sivut: <https://www.facebook.com/groups/386186418097/>

AKYS tiedottaa Facebook-sivut: <https://www.facebook.com/akystiedotus/>

Instagram: https://www.instagram.com/akys_yhdistys/

Instagram: https://www.instagram.com/akys_yhdistys/

Instagram: https://www.instagram.com/akys_yhdistys/

Instagram: https://www.instagram.com/akys_yhdistys/

Jäsenmaksu/v 25 €, pienituloisille 10 €

Tilille: FI97 8000 1201 6693 56 viite 70001

Tue palestiinalaisia!

AKYSin tukitilit:

Libanonissa olevat palestiinalaispakolaiset:

kummilapsitili FI93 8000 1101 2300 02 viite 1009

päiväkotitili FI56 8000 1700 4747 46 viite 2008

vanhuskummitili FI20 8146 9710 0461 36 viite 2011

Palestiina-tukitili:

Tue Gazan terveydenhuoltoa FI95 8000 1300 9905 05 viite 3007

Rahankeräysluvan myöntäjä: Poliisihallitus. Lupa RA/2020/1032.

Toimeenpanoalue: Koko Suomen alue Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Varat käytetään vähävaraisten palestiinalaisten tukemiseen Libanonissa, Länsirannalla ja Gazassa.

Antamalla yhteystietosi saat AKYSiltä raportteja keräyksestä ja keräysvarojen käytöstä.

Pääkirjoitus Taina Dahlgren

Mikä on Suomen kanta?

Elo-syyskuussa Suomi osallistui kahden Palestiinaa koskevaan yhteislauseeseen. Ensin kaksikymmentäyksi maata, niiden joukossa Suomi, julkaisi 20. elokuuta 2026 yhdessä EU:n komission kanssa yhteisen lausunnon, jossa ne tuomitsivat Länsirannan yhtenäisyyttä ja Palestiinan valtion perustamisen mahdollisuuksia uhkaavan E1-siirtokuntasuunnitelman toteuttamisen ja vaativat sen pysäyttämistä. Sen jälkeen ulkoministeri Elina Valtonen (kok) yhti usean maan ulkoministerin yhteislauseeseen kahden valtion ratkaisun edellytyksistä ja siirtokuntapolitiikasta. Yhteislauseella pyritään rajoittamaan Israelin siir-

tokunnista peräisin olevien tuotteiden tuontia ja vaaditaan kahden valtion ratkaisun turvaamista. Britannia, Ranska ja Kanada ilmoittavat samassa yhteydessä ryhtyvänsä tarvittaviin toimiin siirtokuntatuotteiden kaupan kieltämiseksi.

Näiden jälkeen, ikään kuin lapsellisenä kostona ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio (ps.) ilmoitti muutamaa päivää myöhemmin vastustavansa Israelin siirtokuntatuotteiden tuontirajoituksia eikä hän aio edistää tai toimeenpanna niitä kansallisellisesti tai EU-tasolla. Mitä väliä sillä, mitä hallituskumppanit sopivat. Yhtenäistä linjaa ei ole eikä siihen kukaan tunnu

Satunnainen matkailija.

edes pyrkivän. Ainakaan pääministeri Petteri Orpo (kok).

Israelin puolustusministeri Israel Katz ilmoitti syyskuun alkupäivinä maan olevan valmis siirtämään Gazan väestön pois kunhan USA ilmoittaa minne heidät voitaisiin kuskata. Väestön pakkosiirto on Geneven sopimusten määrittelemä sotarikos. Parisen viikkoa ehti kulua lausunnosta, kun puolustusministeri Antti Häkkänen (kok) vieraili Katzia tapaamassa Israelissa. Siellä on muitakin puolustusministereitä käynyt, mutta he ovat valinneet vierailuaikansa fiksummin. Häkkänen väittää puhuneensa kansainvälisestä oikeudesta vierailunsa aikana, mutta tarkkaa lausuntoa ei ole julkistettu. Se herättää kysymyksiä, koska teksti (jos sellaista on edes ollut) on mitä ilmeisimmin ollut etukäteen valmisteltuna ja paperista luettuna, jos perinteitä on noudatettu.

Julkaisemme tässä lehdessä selvitksen Suomen suhteista UNRWA:an ja osoitamme yhteyden alkaneen jo vuonna 1950 ja jatkuneen siitä lähtien. Hallituksen piiristä on annettu ymmärtää, että UNRWA-sopimus olisi Sanna Marinin (sd) hallituksen keksintöä, mutta tämä on läpeensä väärä vaite, jolla ministeri Tavio on yritetty perustella tukemisen lopettamista. Tukihan on onneksi turvattu tämän vuoden loppuun ja vaalien jälkeen valittavalla hallituksella on mahdollisuus jatkaa pitkää perinnettä.

Hallituksen politiikasta tulee kuitenkin esiin yksi pitkä linja, kansainväliseksi paariavaltioksi ajautuneen Israelin politiikan myötäily. Se on voimistunut erityisesti tällä vuosikymmenellä lisääntyneine asekauppoineen ja kieltäytymällä Palestiinan valtion tunnustamisesta, vaikka kaikki merkittävät ns. viiteryhmään kuuluvat valtiot

ovat sen tehneet. Kahden valtion ratkaisua, jota hallitus sanoo tukevansa, ei voi olla jos vain yksi valtio tunnustetaan. Näin toimimalla Suomi tekee itsestään osapuolen ja vahingoittaa omaa etuaan. En usko, että näin jatkamalla menestystä olisi odotettavissa YK:n Turvallisuusneuvoston vaalissa.

Uutiset Israelin vaalikampanjasta ovat erittäin huolestuttavia eikä soraääniä pahemmin kuulu. Heitä on vähän ja he ansaitsevat tukemme. Julkaisemme lyhennetyn suomenkielisen tiivistelmän merkittävän israelilaisen ihmisoikeusjärjestön B'Tselemin syyskuussa ilmestyneestä Eliminointi-raportista. Sen antama kuva Länsirannan tilanteesta ja Israelin toimista siellä on järkyttävä. Kehotan kaikkia tustumaan siihen.

EERO HAKANEN

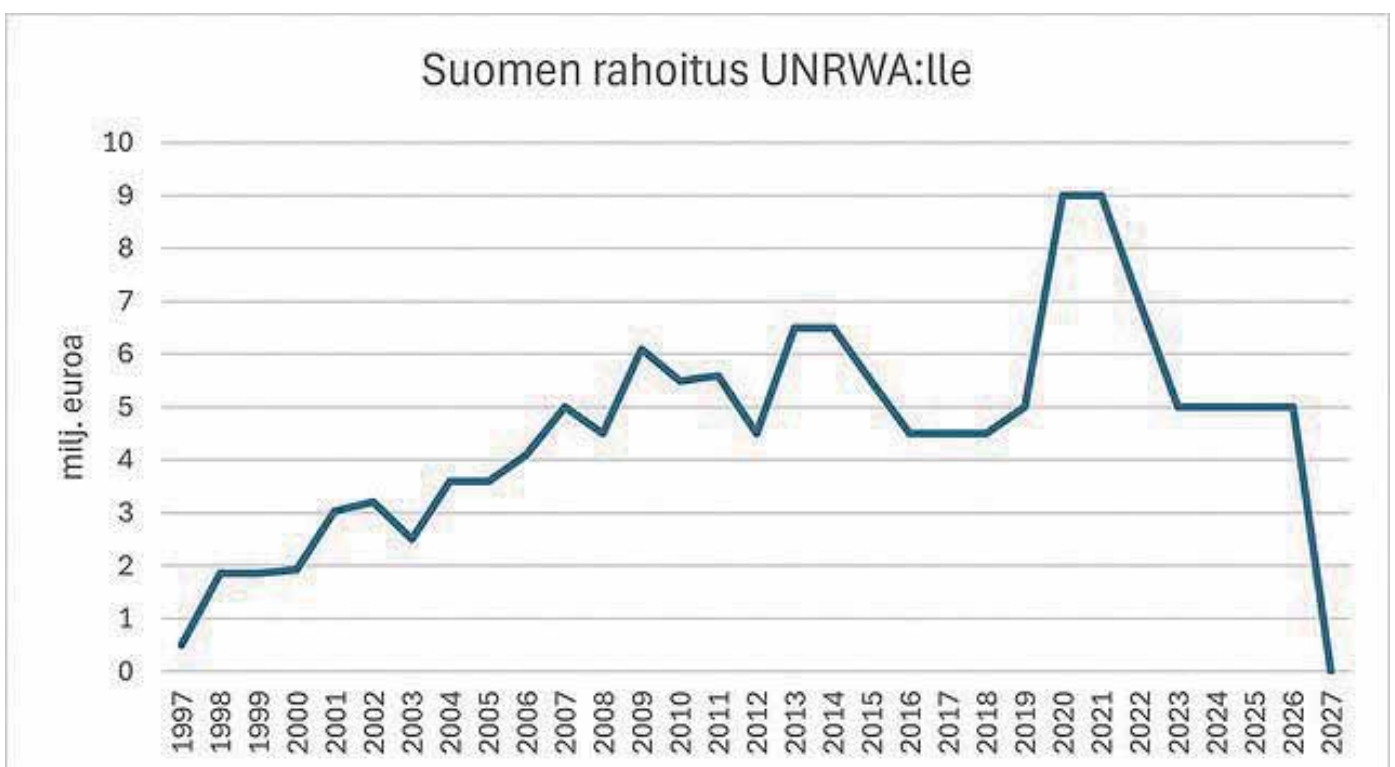
Sirkku Kivistö, Kamal Aranki ja Taina Dahlgren

Suomen tuki UNRWA:lle palautettava

Suomi liittyi YK:n palestiinalaispakolaisten tukijärjestön UNRWA:n hylkääjiin ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavion syyskuussa tekemällä päätöksellä. Kerromme tässä juttukokonaisuudessa, että Suomen tuki UNRWA:lle ei ollut Sanna Marinin hallituksen keksintöä, vaan sillä on vuosikymmeniä kestänyt historia.

Ulkoministeriön tietojen mukaan sen arkiston maksatustiedot ulottuvat vuodesta 1997 nykypäivään (grafiikat). Rahoitusta on UM:n mukaan maksettu myös ennen vuotta 1997, mutta summista ei valitettavasti löydy ministeriöstä tilastotietoa. Vuonna 1980 laaditusta UNRWA:n vuosiraportista löytyy kooste vanhoista rahoituslukuista, joiden mukaan Suomi on rahoittanut järjestöä vuosina 1950–1975 n. 30 milj USD ja 70-luvulla n. 3–5 milj. vuosittain. (<https://www.un.org/unispal/document/auto-insert-176552/>).

Akysin tietojen mukaan vuosittaisten avustusten määrä alkoi kasvaa 1980-luvulla. Lisäksi kommentoimme Israelin keskeisiä UNRWA:a vastaan esittämiä valhellisia väitteitä.

YK:n palestiinalaispakolaisten avustusjärjestön UNRWA:n työ jatkuu

Jos kulkee palestiinalaisten asuma-alueilla ja eteen tulee vaaleansininen rakennus, se on YK:n palestiinalaispakolaisten toimipiste.

Yhdistyneiden kansakuntien Palestiinan pakolaisten avustus- ja työelin UNRWA on asemaltaan YK:n yleiskokouksen alainen apuohjelma tai virasto. Se perustettiin YK:n yleiskokouksessa 8.12.1949. UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East) tarkoitettiin väliaikaiseksi toimijaksi kunnes kansainvälisellä yhteisöllä on oikeudenmukainen ratkaisu pakolaiskysymykseen. Kun ratkaisua ei ole syntynyt, UNRWA:n mandaattia uudistetaan määräjain.

Viimeksi mandaatti on uusittu YK:n yleiskokouksessa 5.12.2025 (A/RES/80/77) vuoden 2029 loppuun. 173 YK:n jäsenvaltiota äänesti: puolesta 145 (Suomi mukana), vastaan 10, tyhjiä 18. Israel ja Yhdysvallat äänestivät mandaatin jatkamista vastaan.

Nykyään UNRWA huolehtii noin 5,9 miljoonan rekisteröidyn pakolaisen peruspalveluista Gazassa, Länsirannalla ja Itä-Jerusalemossa, Jordaniassa, Libanonissa ja Syyriassa.

UNRWA:n tulevaisuuteen liittyvä epävarmuus on paljon enemmän kuin vain kysymys rahoituksesta tai toiminta-alueesta. Kyse on palestiinalaispakolaisten säilymisestä maailman tietoisuudessa. Niin kauan kuin UNRWA on olemassa, kansainväli-

nen yhteisö ei voi täysin kääntää selkäänsä palestiinalaispakolaisille – eikä vastuulle, joka sillä on heidän kohtalostaan. UNRWA:n mandaattina ovat palvelut pakolaisille, ei osallistuminen Palestiina-kysymyksen poliittiseen ratkaisuun.

UNRWA on saanut aikaan useita merkittäviä tuloksia

Laaja koulutusjärjestelmä

Maailmanpankin tekemien tutkimusten mukaan UNRWA:n koulujen oppilaat saavuttivat kansainvälisissä vertailuissa (kuten matematiikan ja luonnontieteiden TIMSS-testeissä) keskimääräistä parempia tuloksia alueen muihin kouluihin verrattuna. UNRWA:n vuosikymmeniä tekemän työn ansiosta palestiinalaisalueiden lukutaitoprosentti (noin 97-98 %) on ollut yksi kehittyvän maailman korkeimmista. UNRWA:n ohjelma tarjoaa nuorille teknistä ja ammatillista koulutusta, mikä parantaa heidän työllistymismahdollisuuksiaan haastavassa taloustilanteessa.

Perusterveydenhuollon ylläpitäminen

UNRWA vastaa miljoonien ihmisten perusterveydenhuollosta, pitkä-

aikaissairauksien hoidosta ja kuntoutuksesta. UNRWA tarjoaa äitiyshuoltoa ja seuraa lasten kasvua. Yhdessä WHO:n ja UNICEF'in kanssa UNRWA on pitänyt yllä poikkeuksellisen korkeaa lasten rokotuskattavuutta, minkä ansiosta monet tarttuvat taudit on saatu pidettyä kurissa erittäin tiheään asutuilla pakolaisleireillä. Kriisiaikoina järjestö on ollut avainroolissa esimerkiksi laajojen poliorokotuskampanjoiden toteuttamisessa.

Hätäapu ja elintärkeä kriisinhallinta

Ruoka- ja käteisapu: Gazan saarron ja muiden konfliktialueiden (kuten Syyrian sisällissodan) aikana miljoonat ihmiset ovat olleet täysin riippuvaisia UNRWA:n jakamista perustarvikkeista, kuten jauhoista, öljystä ja puhtaasta vedestä.

Suojapaikat: Gazan konfliktin aikana UNRWA:n kouluista ja kiinteistöistä tuli kriittisiä suojapaikkoja yli miljoonalle kotinsa menettäneelle sisäiselle pakolaiselle. Libanonissa UNRWA:n ammattikoulu- ja koulukeskukset olivat jälleen hätämajoituspaikkoina Israelin evakuoitintamääräysalueiden asukkaille.

Taloudellinen omavaraisuus ja mikrorahoitus

Mikrolainaohjelma on myöntänyt saatojatuhansia pienlainoja erityisesti naisille, nuorille ja pienyrityksille. Tämän avulla tuhannet perheet ovat pystyneet perustamaan omia yrityksiä ja elättämään itsensä avusta riippumattomina.

Alueellinen vakaus

Sosiaalinen turvaverkko ja UNRWA:n tarjoamat peruspalvelut ovat toimineet puskurina, joka on estänyt palestiinalaispakolaisten humanitaarisen tilanteen täydellisen romahtamisen. Ilman järjestön tarjoamaa koulutusta ja sosiaaliturvaa Lähi-idän alueellisen epävakauden ja radikalisoitumisen riski olisi ollut huomattavasti suurempi.

YK:n pääsihteerin teettämän strategisen arvioinnin mukaan UNRWA on YK-järjestelmässä ainutlaatuinen: se hoitaa tehtäviä, jotka yleensä kuuluvat valtiolle, ja sen palvelujen mittakaava vastaa joidenkin valtioiden järjestelmiä. Ohjelma työllistää kymmeniä tuhansia paikallisia. UNRWA:lla on työtään varten noin 1000 toimitilaa: kouluja, terveysasemia, sosiaalipalvelu- ja rekisteröintitoimistoja, leiritoimistoja, mikrorahoitustoimistoja.

Suomessa on n. 5,7 miljoonaa asukasta ja heitä palvelee sotesektorilla 372 600 ammattilaista ja 130 000 opeusalan työntekijää. UNRWA:n kirjoissa on n. 5,9 miljoonaa palestiinalaispakolaista ja heitä palvelee n. 30 000 ammattilaista (25 300 ammattilaista vuonna 2025).

UNRWA:n alirahoituksen seuraukset palveluissa

UNRWA:n tavoitebudjetti vuodelle 2025 oli 2 900 miljoonaa euroa, mutta rahoitusta tuli jäsenvaltioilta vain 778,80 miljoonaa euroa. Alirahoitus merkitsee sitä, että UNRWA:n kouluista puolessa on kaksivuororajestelmä ja kolmanneksessa koululuokissa yli 40 oppilasta Vain 32 % UNRWA:n terveysasemista pystyi toimimaan

UNRWA:n tavoitetason mukaisesti ja lääkäreillä oli 71,1 potilasta päivässä. UNRWA:n sosiaalisten tulonsiirtojen avulla katettiin 9,6 prosenttia äärimmäisen köyhyyden rajalla elävien tarpeista ja 11,5 % köyhistä palestiinalaisista sai sosiaaliapua.

UNRWA:n rahoituksen jatkaminen ehdottoman tärkeää

Ministeri Tavio perusteli 27.8.2026 tekemäänsä päätöstä lopettaa UNRWA:n avustus Ruotsin esimerkillä. Ruotsin hallitus puolestaan perusteli päätöstään Israelin parlamentin (Knessetin) säätämien kahden lain linjauksilla, jotka estävät UNRWA:n virallisen toiminnan ja viranomaisyhteydet Israelin hallitsemilla alueilla ja valvoo siellä myös kansainvälisten järjestöjen toimintaa. Ruotsalaiset Palestiina-järjestöt ovat tuominneet päätöksen, pitävät sitä häpeällisenä ja katastrofaalisena Gazan siviileille. Palestiina-gruppina i Sverige katsoo Ruotsin antavan toimillaan tukensa Israelin kampanjalle UNRWA:a vastaan.

Suomen YK-liitto varoittaa, että rahoituksen jäädyttäminen tai diplomaattisen statuksen riistäminen ei ainoastaan lamaannuta elintärkeitä palveluja, vaan rikkoo kansainvälisen vastuunjaon perustuksia sekä vesittää pyrkimykset pysyvään rauhaan ja kahden valtion ratkaisuun. Kun rahoituskanavia suljetaan ja järjestön oikeudellista asemaa horjutetaan, vaarannetaan paitsi Gazan, Länsirannan ja miehitetyn Itä-Jerusalemien humanitaarisen työn lisäksi Libanonin, Jordanian ja Syyrian pakolaisleirien heikoimmasa asemassa olevien lasten, naisten ja iäkkäiden elämisen ehdot. Seurauksena on entistä suurempi pakolaisvirta, lisääntyvä epätoivo ja kasvava alueellinen epävaka.

Adalah, Israelin palestiinalaisvähemmistön ihmisoikeus- ja oikeudellinen keskus Haifasta on tehnyt kantteen Israelin korkeimpaan oikeuteen UNRWA:n toiminnan kieltämisestä.

Adalah väittää, että UNRWA:n toiminnan halvaannuttaminen rikkoo YK:n peruskirjaa, Geneven sopimuksia sekä Kansainvälisen tuomioistuimen (ICJ) Israelille antamia määräyksiä.

Sirkku Kivistö

Lähteet

Adalah: Anti UNRWA Laws (<https://www.adalah.org/en/content/view/11670>)
Fingo tiedotteet 28.8.2026 Suomi lopettaa UNRWA:n rahoituksen kesken humanitaarisen kriisin — ainoa esitetty peruste on kritiikki, jolle YK:n kansainvälinen tuomioistuin ei löytänyt näyttöä.
Paananen Jasmin: UNRWA:n olemassaolo muistuttaa oikeudesta palata. AKYS-tiedote 2/2025, 4-5
Reyes, Joel; Abdul-Hamid, Husein; Kelcey, Jo; Patrinos, Harry Anthony; Diaz Varela, Andrea. 2014. Learning in the Face of Adversity: The UNRWA Education Program for Palestine Refugees. © <http://hdl.handle.net/10986/20667>
License: CC BY 3.0 IGO
Sverige stoppar stöd till UNRWA. 20.12.2024 (<https://www.palestinagrupperna.se/2024/12/20/sverige-stoppar-stod-till-unrwa/>)
Sote-henkilöstö: (<https://thl.fi/data-ja-tilastot/sote-henkilosto/>) Luettu 27.9.2026
UNRWA in action (<https://www.unrwa.org/resources/fact-sheet/unrwa-action-0>) Luettu 27.9.2026
UNRWA USA (<https://www.facebook.com/unrwausa/posts/palestinian-communities-have-held-tightly-to-education-for-generations-maintain/1492323346250036/>)
YK-liitto: UNRWA:n diplomaattinen status ja rahoitus on turvattu. Kannanotto/lausunto 8.5.2025 (<https://www.ykliitto.fi/uutiset-media/kannanotot-ja-lausunnot/yk-liitto-UNRWA-n-diplomaattinen-status-ja-rahoitus-on>)

YK paljastaa Israelin UNRWA:aa koskevat valheelliset väitteet

UNRWA:sta on jo pitkään levitetty väärää tietoa ja siihen on kohdistettu disinformaatiokampanjoita, jotka ovat koskeneet myös sen henkilöstöä ja toimintaa. Tämä on voimistunut sodan Gazassa alettua 7. lokakuuta 2023.

YK:n pääsihteerin aloitteesta YK:ssa on suoritettu tutkimuksia Israelin väitteiden johdosta:

- Tammikuussa 2024 UNRWA irtisanoi välittömästi 12 työntekijäänsä välittömästi sen jälkeen, kun Israel oli syyttänyt heitä osallistumisesta 7 lokakuuta 2023 hyökkäykseen. Syytöksen johdosta YK:n pääsihteeri pyysi YK:n sisäisen valvonnan palvelujen toimistoa OIOS:ta (the Office of Internal Oversight Services, YK:n korkein tutkintaelin) tutkimaan väitteet.

- 26.4.2024 mennessä OIOS oli tutkinut 19 työntekijän taustoja.

- 5.8.2024 UNRWA:n pääkomissari antoi lausunnon, jossa hän ilmoitti 19 henkilöä koskevan tutkimuksen valmistumisesta. Yhdessä tapauksessa ei saatu näyttöä väitteiden tueksi. Yhteisessä muussa tapauksessa näyttö ei ollut riittävää hyökkäykseen osallistumisväitteiden tueksi. Muissa yhdeksässä tapauksessa OIOS:n saama näyttö – jos se todennetaan ja vahvistetaan – voi viitata siihen, että henkilökunnan jäsenet ovat saattaneet olla osallisia, ja heidän työsuhteensa päätettiin UNRWA:n edun nimissä.

- 5.2.2024, YK:n pääsihteeri nimesi riippumattoman UNRWA-arvioin-

tiryhmän, Ryhmä julkaisi 22.4.2024 ns. Colonna-raportin, jossa todettiin UNRWA:n luoneen vuosien varrella käytäntöjä, mekanismeja ja menetelytapoja humanitaarisen puolueettomuusperiaatteen toteutumisen varmistamiseksi.

Väitteitä, jotka eivät voi pitää paikkansa

1. 10 % Gazan UNRWA:n työntekijöillä on suhteita Hamasiin tai Islamic Jihad-järjestöön.

- UNRWA ei ole saanut mitään tietoja, saati sitten todisteita, Israelin viranomaisilta tai miltään muulta jäsenvaltiolta edellä mainitun väitteen tueksi.

2. UNRWA on Hamasin soluttama organisaatio.

- UNRWA:n tutkimusten mukaan alle yksi prosentti sen 28 000:sta henkilökunnan jäsenestä kaikilla UNRWA:n toiminta-alueilla todettiin rikkoneen puolueettomuutta edellä mainitulla ajanjaksolla, lähinnä julkaisemalla asiatonta sisältöä sosiaalisessa mediassa.

3. Hamas käyttää UNRWA:n apua jatkuvasti omiin tarkoituksiinsa.

- UNRWA:n avunjakelu toteutetaan vankan valvonta- ja tarkastusjärjestelmän kautta. Järjestöllä ei ole välikäsiä, mikä tarkoittaa, että se valvoo täysin omaa jakelumekanismiaan.

4. Hamas on varastoinut aseita UNRWA:n kouluihin ja kaivanut tunne-

leita UNRWA:n rakennusten alle, mutta järjestö on tehnyt vain vähän tämän estämiseksi

- 2000-luvun puolivälistä lähtien Gazan konfliktien aikana on ollut tapauksia, joissa aseelliset toimijat ovat rikkoneet UNRWA:n kohteiden puolueettomuuttaesimerkiksi tunkeutumalla UNRWA:n rakennuksiin tai käyttämällä niitä sotilaallisiin tarkoituksiin. UNRWA on järjestelmällisesti tuominut tällaiset YK:n tilojen loukkaukset ja vaatinut riippumattomia kansainvälisiä tutkimuksia. Kun UNRWA:n tilojen alle löydettiin epäiltyjä tunneleita, järjestö sulki onkalot ruiskuttamalla niihin sementtiä, protestoi tosiasiallisille viranomaisille, ilmoitti välittömästi Palestiinan viranomaisille, Israelin valtiolle sekä tärkeimmille lahjoittajilleen ja raportoi asiasta Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokoukselle.

5. UNRWA:n kouluissa käytettävät oppikirjat ylistävät terroristeja ja edistävät vihaa Israelia kohtaan.

- UNRWA tarkastaa kaikki kouluissaan käytettävät oppikirjat tunnistukseen sisällöt, jotka eivät välttämättä ole YK:n arvojen ja Unescon opetusstandardien mukaisia. UNRWA ei suvaitse vihapuhetta, syrjintään yllyttämistä tai väkivaltaa. Riippumattomat analytiikot ja kansainväliset koulutuksen asiantuntijat ovat taanneet UNRWA:n kouluissa tarjottavan opetuksen laadun ja sisällön. UNRWA tekee säännöllisiä tarkastuksia kaikille

kouluissaan käytettävälle oppikirjoille ja oppimateriaaleille niiden yhteensopivuuden varmistamiseksi YK:n arvojen ja Unescon standardien kanssa sekä suvaitsevaisuuden ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi.

6. UNRWA ylläpitää pakolaisongelmaa muun muassa muistuttamalla Palestiinan pakolaisia heidän historiastaan ja kertomalla heille, että heidän kotinsa on Israelissa.

– Kun YK:n yleiskokous perusti UNRWA:n hyväksymällä päätöslauselman 302 vuonna 1949, se ei antanut järjestölle toimeksiantoa ratkaista Israelin–Palestiinan konfliktia eikä Palestiinan pakolaiskysymystä tai löytää kestäviä ratkaisuja pakolaisille. Sen sijaan UNRWA perustettiin väliaikaiseksi järjestöksitoteuttamaan palestiinalaispakolaisille suunnattua “välitöntä avustus- ja työohjelmaa”. UNRWA:n toimeksianto, jonka Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous uusii kolmen vuoden välein, rajoittuu humanitaarisiin ja kehitysasioihin ja sentaroituksena on tarjota apua ja suojelua Palestiinan pakolaisille, kunnes heidän ahdinkoonsa löydetään oikeudenmukainen ja kestävä ratkaisu. UNRWA tarjoaa julkisia palveluja, erityisesti perusopetusta ja terveydenhuoltoa.

UNRWA jatkaa vuodesta 1949 lähtien alkanutta olemassaoloaan, koska kansainvälinen yhteisö ei ole onnistunut löytämään tilanteeseen poliittista ratkaisua.

7. UNHCR (YK:n pakolaisjärjestö) voisi ratkaista pakolaisongelmat ja uudelleenasuttaa pakolaiset ilman UNRWA:ta.

– YK:n yleiskokous perusti UNRWA:n vuonna 1949 ja UNHCR:n vuonna 1950, antaen kummallekin omat erilliset toimeksiantonsa pakolaisten auttamiseksi ja suojelemiseksi. UNRWA:lla ja UNHCR:lla on hyvin erilaiset tehtävät. UNRWA on suora palvelujen tarjoaja koulutuksen ja terveydenhuollon alalla. UNRWA:lla ei ole toimeksiantoa kestäviin ratkaisuihin, kuten paluuseen tai uudelleen-asuttamiseen, kun taas UNHCR:lla

on.

8. Lahjoittajien rahat olisi parempi käyttää alueen hallitusten tukemiseen Palestiinan pakolaisten auttamiseksi kuin UNRWA:n kautta

– UNRWA ylläpitää Palestiinan pakolaisille välttämättömiä julkisia palveluja, kuten kouluja ja terveysasemia. Se tekee tätä yli 28 000 henkilökunnan jäsenen voimin, joista suurin osa on palestiinalaisia ja joiden palkkaus on linjassa paikallisen julkishallinnon palkkatason kanssa siellä, missä he työskentelevät.

9. Sodan aikana panttivankeja pidettiin UNRWA:n tiloissa

– UNRWA jatkaa riippumattomien tutkimusten vaatimista koskien väitteitä, joiden mukaan palestiinalaiset aseelliset ryhmät, mukaan lukien Hamas, ovat käyttäneet UNRWA:n tilo-

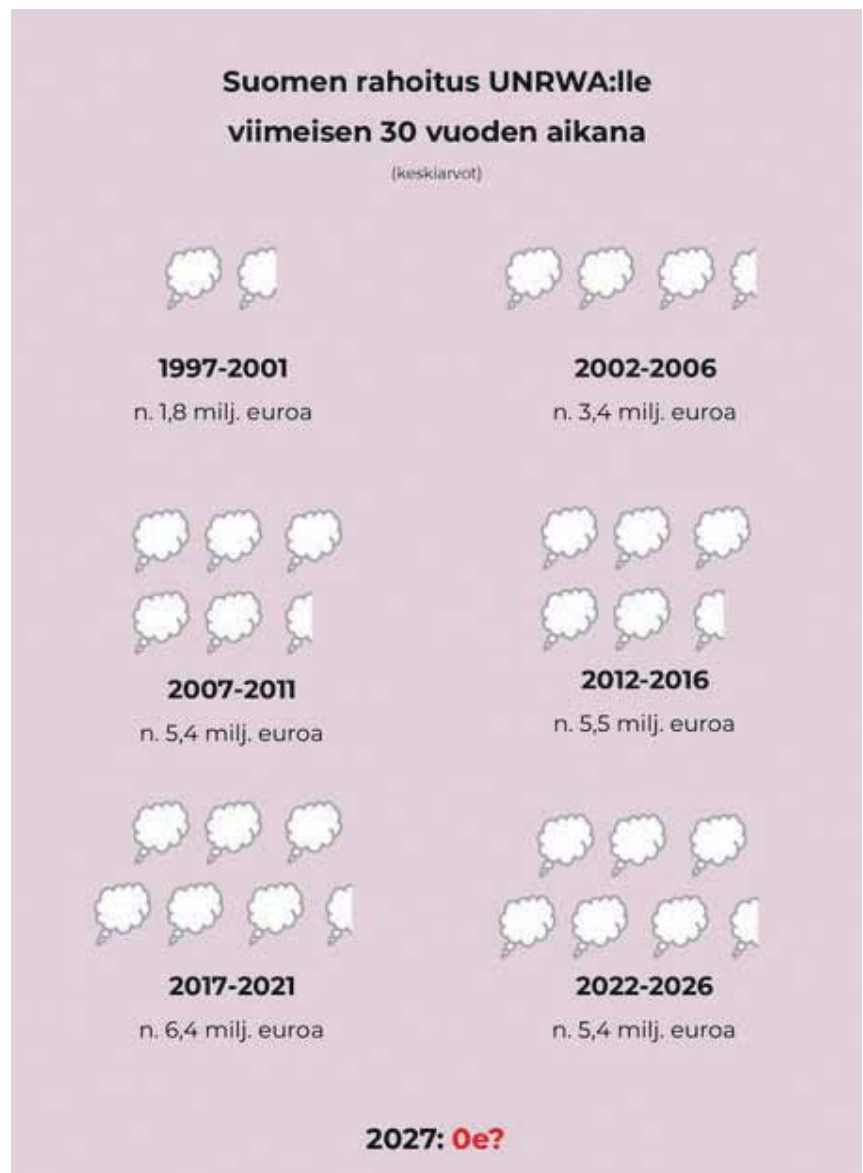
ja väärin, sekä kaikkia muita järjestöä vastaan jatkuvasti esitettyjä väitteitä.

10. UNRWA kieltäytyy jakamasta apua painostaakseen Israelin valtiota sen jälkeen, kun GHF (Gaza Humanitarian Fund) aloitti toimintansa Gazassa 28. toukokuuta 2025.

– Israelin viranomaiset ovat estäneet UNRWAA tuomasta Gazaan apua, mukaan lukien ruokaa ja lääkintatarvikkeita 2. maaliskuuta 2025 lähtien. Saarron vuoksi järjestöltä loppui ruoka jaettavaksi. Järjestö jatkaa kuitenkin avun, mukaan lukien lääkkeiden ja hygieniatarvikkeiden, toimittamista ihmisille ympäri Gazan kaistaa.

Kamal Aranki

Lähde: <https://www.unrwa.org/unrwa-claims-versus-facts-2025>

Eliminointiprojekti

Israelin järjestelmällinen palestiinalaisten kollektiivisen elämän hävittäminen Länsirannalla

B'Tselem-järjestöstö julkaisi syyskuussa 2026 kattavan raportin Israelin suorittamasta tuhoamispolitiikasta Länsirannalla. Tiivistelmästä lyhentäen suomentanut raportin ydinkohdat huomioiden Taina Dahlgren.

1. Tausta ja keskeinen väite

Raportti kuvaa Länsirannan tilannetta julkaisuhetkellä syyskuussa 2026. Sen mukaan Israel toteuttaa Länsirannalla järjestelmällistä ja kiihtyvää hyökkäystä, joka tuhoaa palestiinalaisen olemassaolon perusteita. Hyökkäys on voimistunut erityisesti vuoden 2022 lopun hallituksenmuodostuksesta lähtien ja vielä selvemmin lokakuusta 2023 alkaen.

B'Tselem - The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories.
<http://www.btselem.org/>

B'Tselem (בצלם) on vuonna 1989 israelilaisten tutkijoiden, juristien, toimittajien ja Knessetin jäsenten perustama merkittävä israelilainen ihmisoikeusjärjestö. Se perustettiin alun perin tiedotuskeskukseksi miehittyjen alueiden ihmisoikeuksista. Järjestöä johtaa nykyisin Yuli Novak. Järjestö julkaisi syyskuussa kattavan raportin Israelin tuhoamispolitiikasta Länsirannalla. Englanninkielinen raportti on kokonaisuudessaan luettavissa Akysin sivuilla: <https://akys.kapsi.fi/wordpress/btselem-report-september-2026-israel-systematic-dismantling-of-palestinian-collective-life-in-the-west-bank/>

Raportin keskeinen väite on, että Israelin toimet Länsirannalla eivät ole vain sarja erillisiä ihmisoikeusloukkauksia, vaan osa *kokonaisvaltaista eliminointimekanismia*. Tässä ”eliminointi” tarkoittaa jatkuvaa haittaa niille materiaalisille, sosiaalisille ja poliittisille edellytyksille, jotka mahdollistavat palestiinalaisen kollektiivisen olemassaolon: maa, instituutiot, kieli, kulttuuri, sosiaaliset siteet, johtajuus, jaettu muisti ja historia sekä mahdollisuus kuvitella ja ylläpitää jaettua tulevaisuutta.

Tavoitteena on muokata Länsirannan niin, että Israelin valvonta ja läsnäolo muuttuvat jatkuviksi, vakiintuneiksi ja pysyviksi, kun taas palestiinalainen olemassaolo muuttuu pirstaleiseksi, haavoittuvaksi ja riippuvaiseksi. Kyse on noin 3,5 miljoonan ihmisen elämästä.

Raportti perustuu B'Tselemin vuosikymmenten dokumentointityöhön, Israelin hallintopolitiikan analyysiin, noin 2 000 viime vuosina kerättyyn todistajanlausuntoon sekä virallisten asiakirjojen, lainsäädännön, Israelin hallituksen päätösten ja muiden raporttien analyysiin.

2. Keskeiset käsitteet: eliminoinnin logiikka, asuttajakolonialismi ja apartheid

2.1 Eliminoinnin logiikka

Raportti nojautuu australialaisen historioitsijan **Patrick Wolfen** käsitteeseen ”eliminoinnin logiikka”. Se ku-

vaa, miten asuttajakolonialistinen projekti pyrkii vähentämään, purkamaan ja poistamaan alkuperäisten asukkaiden olemassaolon kollektiivina, jolla on yhteys maahan.

Eliminointi voi tapahtua:

- *suorilla toimilla*, kuten tappamisella, karkottamisella ja sulkemisella pieniin enklaveihin;

- *jatkuvana mekanismina*, joka käyttää oikeudellisia, suunnittelullisia, taloudellisia ja maantieteellisiä keinoja: pakolaisten paluun estäminen, maan riistäminen, yhteisöjen pirstominen, liikkumisen valvonta sekä hyökkäykset yhteiskunnallisia ja poliittisia instituutioita vastaan.

Nämä toimenpiteet toimivat yhdessä tuhotakseen edellytykset, jotka ovat välttämättömiä alkuperäisten asukkaiden kollektiiviselle olemassaololle maassaan.

2.2 Sionistis-israelilainen projekti asuttajakolonialismina

Raportin mukaan sionistis-israelilainen projekti osoittaa asuttajakolonialismin keskeiset piirteet: juutalais-israelilaisen suvereniteetin vakiinnuttaminen tilassa, jota asuttaa alkuperäinen palestiinalaisväestö, samalla kun palestiinalainen olemassaoloa heikennetään marginalisoinnin, karkotusten, maastakarkotuksen ja pirstoutumisen kautta.

Määritelmä ei kiellä juutalaisten historiallisia, uskonnollisia ja kulttuurisia

yhteyksiä alueeseen eikä juutalaisiin kohdistuneen vainon pitkää historiaa. Kysymys ei ole siitä, onko juutalainen yhteys olemassa, vaan siitä, miten sionistinen projekti pyrkii vakiinnuttamaan *yksinomaisen juutalais-israelilaisen suvereniteetin* tilassa, jossa palestiinalaiset elivät ja elävät edelleen.

2.3 Nakba ja vuoden 1967 miehitys
Nakba (1947–1949) oli eliminoinnin logiikan ensimmäinen laajamittainen ilmentymä: sadat tuhannet palestiinalaiset karkotettiin tai pakenivat, heistä tuli pakolaisia ja heitä estettiin palaamasta. Sadat palestiinalaisyhteisöt tuhottiin ja tyhjennettiin, omaisuus ryöstettiin ja maat asetettiin Israelin asutuksen käyttöön.

Vuonna 1967 Länsirannan ja Gazan miehityksen myötä, Israel laajensi valvontaansa ja asetti suoran sotilashallinnon miljoonille palestiinalaisille. Se takavarikoi maata, perusti siirtokuntia, rajoitti palestiinalaisten suunnittelua ja kehitystä sekä pirstoi alueen.

Oslon sopimukset eivät keskeyttäneet tätä prosessia. Ne perustivat palestiinalaishallinnon ja siirsivät sille rajoitettuja valtuuksia, mutta jättivät Israelin valvomaan keskeisiä seikkoja palestiinalaisalueesta ja -elämästä. Asutus, maastakarkotus ja alueellinen pirstoutuminen jatkuivat ja syvenivät.

2.4 Apartheid hallintorakenteena

Raportin mukaan apartheid on hallintorakenne, joka organisoii ja säilyttää juutalaisen ylivallan ja valvonnan palestiinalaisiin nähden koko Välimeren ja Jordanjoen välisellä alueella. Israelin hallinto myöntää oikeuksia, suojelua, resursseja ja poliittista valtaa eri tavalla israelilaisjuutalaisille ja palestiinalaisille.

Länsirannalla ero on erityisen jyrkkä:

- *Israelilaiset siirtokuntalaiset* ovat Israelin siviililain alaisia ja nauttivat täysistä poliittisista oikeuksista, valtion palveluista ja suojelusta.

- *Palestiinalaiset* samassa tilassa ovat sotilashallinnon ja sotilaslain alaisia eivätkä voi osallistua heidän elämäänsä koskevien politiikkojen ja lakien säätämiseen.

Palestiinalaisen kollektiivin pirstoutuminen eri oikeudellisiin ja alueellisiin ryhmiin on osa hallintsemista.

2.5 Kaksinkertainen prosessi

Eliminointiprojekti Länsirannalla toimii kaksinkertaisen prosessin kautta:

Israel purkaa palestiinalaisen olemassaolon.

Israel organisoii alueen uudelleen laajentaakseen ja institutionalisoidakseen oman valvontansa ja läsnäolon.

Maa ja resurssit siirretään Israelin valvontaan; siirtokunnat, etuvartiot ja maatilat laajenevat; lainsäädännön, suunnittelun, infrastruktuurin ja rahoituksen järjestelmät vakiinnuttavat yhtenäisen, pysyvän Israelin läsnäolon. Prosessit kietoutuvat toisiinsa: palestiinalaisen olemassaolon purkaminen mahdollistaa Israelin laajentumisen, ja laajentuminen syventää palestiinalaisten poistumista alueiltaan ja pirstoutumista.

3. Nykyinen eskalaatio ja ”Ratkaiseva suunnitelma”

Vaikka eliminointiprojekti ei ole uusi, se on kiihtynyt ja voimistunut nykyisen hallituksen aikana. Valtuudet, valtion rahoitus ja poliittinen valta on luovutettu toimijoille, jotka ovat sitoutuneet laajentamaan siirtokuntia, edistämään anneksektiota ja työntämään palestiinalaiset syrjään. Resursseja ohjataan siirtokuntiin, maatiloihin ja etuvartioihin. Valtion instituutioiden, armeijan, siirtokuntaliikkeen ja siirtokuntalaismiliisien välinen yhteys on tiivistynyt ja tullut avoimemmaksi.

Aiemmin väliaikaisina, poikkeuksellisin tai turvallisuustarpeista johdettuna esitetyt toimet toteutetaan nyt laajassa mittakaavassa, suoremmin ja avoimemmin.

”*Ratkaiseva suunnitelma*” (Israelin valtiovarainministerin Bezalel Smotrichin vuonna 2017 esittämä) on raportin mukaan keskeinen asiakirja nykyisen todellisuuden ymmärtämiseksi, koska se ilmaisee avoimesti eliminoinnin logiikan ja yhdistää asuttajakolonialismin ideologian poliittiseen toimintasuunnitelmaan. Suunnitelma antaa palestiinalaisille kolme vaihtoehtoa:

- elää juutalaisen ylivallan alaisena luopuen poliittisista vaatimuksistaan,
- lähteä,
- kohdata väkivaltainen tukahduttaminen, jos he vastustavat.

Suunnitelmaa ei ole virallisesti hyväksytty kokonaisuudessaan hallituksen päätöksenä tai säädetty laiksi, mutta sen logiikan keskeiset elementit on viime vuosina käännetty politiikaksi, budjettimäärärahoiksi, valtuuksien siirroiksi ja käytännöiksi kentällä.

Raportti korostaa, että Länsirannan eskalaatio tapahtuu *rinnakkain Gazan kansanmurhan kanssa*. Gazassa eliminoinnin logiikka on saanut äärimmäisimmän muotonsa; Länsirannalla se toteutuu muissa muodoissa. Gazan massiivisen tappamisen ja tuhon normalisointi on laajentanut laillisena pidetyn väkivallan rajoja. Lokakuusta 2023 lähtien aiemmin harvinaisemat käytännöt – ilmaiskut, laajamittainen asuinalueiden ja infrastruktuurin tuhoaminen, joukkosiirtymät ja avoimen tulenkäyttöpolitiikan löystyminen – ovat yleistyneet Länsirannalla.

4. Eliminointimekanismi: viisi osaluuetta

Israelin eliminointimekanismi Länsirannalla toimii viiden keskeisen toiminta-alueen kautta. Ne toimivat samanaikaisesti ja vahvistavat toisiaan. Kunkin merkitys ei piile vain välittömässä haitassa, vaan suhteessa muihin alueisiin ja yhteisvaikutuksessa.

4.1 Väkivalta ja pelottelu

Väkivalta toimii keskeisenä kontrollin,

siirtymisen ja purkamisen mekanismina. Sen vaikutukset eivät rajoitu suoriin uhreihin – tapettuihin, haavoittuneisiin, vangittuihin, hakattuihin tai karkotettuihin – vaan se pelottaa koko väestöä ja kaventaa kaikkien palestiinalaisten toimintamahdollisuuksia.

Arjessa tämä tarkoittaa, että minä hetkenä hyvänsä:

- sotilaat voivat murtautua kotiin,
- aseistetut siirtokuntalaiset voivat saapua laidunalueelle,
- tarkastuspiste voidaan sulkea ilman selitystä,
- henkilö voidaan pidättää, hakata tai tappaa.

Jokainen rutiinitoiminto vaatii riskin arviointia. *Pelko ei ole väkivallan sivutuote, vaan osa sen toimintaa pakotuskeinona.*

Väkivaltaa aiheuttavat Israelin armeija, poliisi ja Shin Bet yhdessä siir-

tokuntien turvallisuuskoordinaattoreiden, turvaryhmien ja siirtokuntalaismiliisien kanssa. Osa toimii valtion virallisina eliminä, toiset valtion tuella, suojeluksessa tai lähes täydellisen rannaisemattomuuden piirissä. Rajat sotilaallisen väkivallan, valtion väkivallan ja siviilisiirtokuntalaisten väkivallan välillä hämärtyvät – eri toimijat toimivat käytännössä yhtenä järjestelmänä.

Lokakuusta 2023 lähtien Israelin armeija on värvännyt tuhansia siirtokuntalaisia alueellisiin puolustuspatjoonisiin ja turvaryhmiin. B’Tselem on dokumentoinut siirtokuntalaisten käyttävän ”sotilaallisia” valtuuksia: palestiinalaisten pysäyttämistä ja pidättämistä, papereiden vaatimista, rakenteiden purkamista ja sulkua kokonaisuudelle yhteisöille.

Keskeiset luvut:

- Lokakuun 7. 2023 ja kesäkuun 30.

2026 välillä Israel tappoi 1 087 palestiinalaista Länsirannalla, mukaan lukien Itä-Jerusalemossa.

- Tapetuista 242 oli lapsia ja 21 naisia.

Israel on laajentanut ilmaiskujen käyttöä, laajamittaisia tunkeutumisia tiheästi asutuille alueille ja infrastruktuurin tuhoamista pakolaisleireillä.

Tappava väkivalta on osa laajempaa järjestelmää: yöhyökkäykset, kotiin tunkeutumisot, etsinnät, pidätykset, uhkaukset, nöyryytys, valvonta ja tunkeutumisot yksityisiin tiloihin. Yhdessä ne luovat rutiinin, jossa palestiinalaisilla ei ole turvallista tilaa.

Jonkkopidätykset ja vangitseminen ovat toinen saman mekanismin keskeinen osa. Vuosikymmenten aikana Israel on vanginnut satoja tuhansia palestiinalaisia. Hyväksikäyttö ja kidutus ovat toimineet paitsi rangaistuskeinoina myös laajan pelotuksen välineinä:

EERO HAKANEN

kaikki osallistuminen poliittiseen tai kansalaisjärjestötoimintaan tai vastarinta apartheid-hallintoa vastaan voi päättyä pidätykseen ilman oikeudenkäyntiä, usein vakavan väkivallan saattelemana.

Lokakuusta 2023 lähtien Israel on laajentanut vankilajärjestelmän käyttöä tukahduttamisen ja pelottelun keinona sekä yksilöitä että kollektiveja vastaan. B⁷Tselemin mukaan lokakuun 2023 ja kesäkuun 2026 välillä *vähintään 32 Länsirannalta kotoisin olevaa pidätettyä ja vankia kuoli Israelin vankilaitiloissa* väkivallan, järjestelmällisen laiminlyönnin ja sairaanhoidon epäamisen seurauksena.

4.2 Liikkumisrajoitukset

Kyky liikkua on sosiaalisen, taloudellisen, perhe- ja poliittisen elämän edellytys. Kun ihminen ei pääse maalleen, sairaalaan, töihin, kouluun tai lähimpään kaupunkiin, maanomistus ja instituutiot menettävät käytännön merkitystään.

Israelin liikkumisen valvontajärjestelmä perustuu pitkäaikaiseen infrastruktuuriin:

- tarkastuspisteet Länsirannan ja Israelin, Itä-Jerusalem ja Jordanian välillä,
- sisäiset tarkastuspisteet Länsirannalla,
- portit palestiinalaisyhteisöjen sisäänkäynnellä,
- erotusmuuri,
- ohitustiet,
- palestiinalaisliikenteeltä kielletyt tai rajoitetut tiet,
- lupajärjestelmä,
- sotilasmääräykset,
- fyysiset esteet.

Yhdessä nämä ovat luoneet pirstoutuneen ja epäjatkuvan palestiinalisalueen, jossa liikkuminen riippuu luvista ja sotilaiden, virkamiesten ja joskus siirtokuntalaisten päätöksistä.

Lokakuusta 2023 lähtien Israel on käyttänyt tätä infrastruktuuria intensiivisemmin, mielivaltaisemmin ja väkivaltaisemmin. B⁷Tselemin mukaan

lokakuun 2023 ja kesäkuun 2026 välillä Israel perusti *yli 200 uutta tarkastuspistettä* ja esti kymmenien yhteisöjen pääsyn pääteille ja yhteisöjen välisille teille. Esteet avataan ja suljetaan ilman ennakoilmoitusta, lyhyet matkat venyvät tunneiksi, eivätkä ihmiset tiedä, pääsevätkö he perille tai kotiin. Israel on peruuttanut kaikki luvat, jotka sallivat palestiinalaisten pääsyn vihreän linjan sisäpuolisille alueille.

Virallisten sulkujen ohella siirtokuntalaiset sulkevat teitä, uhkaavat kuljettajia ja hyökkäävät matkustavien palestiinalaisten kimppuun.

Liikkumisen valvonta toimii kahden suuntaan: se rikkoo palestiinalisalueen enklaveiksi ja eristyneiksi yhteisöiksi, jotka ovat riippuvaisia porteista, luvista ja huonoista teistä, samalla kun se tuottaa Israelin alueellista yhtenäisyyttä israelilaisia palvelevien teiden ja infrastruktuurin kautta.

Liikkumisrajoitukset liittyvät suoraan maastakarkotukseen. Kun maanviljelijät, paimenet, työntekijät, opiskelijat, opettajat ja lääkintäryhmät eivät pääse määränpäihinsä, rajoitukset vahingoittavat toimeentuloa, terveyttä, koulutusta, sosiaalisia siteitä ja kykyä pysyä maalla. Usein pääsyn epäminen maahan luo edellytykset Israelin haltuunotolle. Estetty tie tai suljettu portti ei ole vain liikkumisrajoitus, vaan väline, joka palvelee maastakarkotuksen ja eliminoinnin mekanismeja.

4.3 Taloudellinen kuristaminen

Taloudellinen kuristaminen vahingoittaa aineellisia edellytyksiä, jotka mahdollistavat toimeentulon, kodin ylläpidon, maanviljelyn, opiskelun, sairaanhoidon ja tulevaisuuden suunnittelun. Se ilmenee köyhyytenä, työttömyytenä ja elintason laskuna, mutta toimii myös kontrollin ja jatkuvan painostuksen mekanismina, lisäten riippuvuutta Israelin vallasta.

Vuodesta 1967 lähtien Israel on:

- rajoittanut itsenäistä palestiinalaista talouskehitystä,
- ohjannut palestiinalaisen työvoim-

man Israelin työmarkkinoille,

- valvonut resursseja ja rajanylityspaikkoja,

- estänyt infrastruktuurin, teollisuuden ja kaupan itsenäisen kehittämisen.

Osion sopimusten mukainen jako A-, B- ja C-alueisiin jätti suurimman osan maavarannoista, luonnonvaroista ja vesilähteistä Israelin valvontaan. Sopimukset jättivät Israelin valvomaan myös tuonnin ja viennin sekä politiikan alat, jotka vaikuttavat suoraan palestiinalaistalouteen.

Lokakuusta 2023 lähtien Israel on käyttänyt riippuvuutta aggressiivisemmin:

- peruuttanut lähes kaikki luvat, jotka sallivat Länsirannan palestiinalaisten työskennellä vihreän linjan sisäpuolella, katkaisten yli *140 000 ihmisen* yhteyden tärkeimpään toimeentulolähteeseensä;

- työttömyysaste nousi *13,1 %:sta (2022) yli 31,3 %:iin (2024)*;

- taloudellinen ahdinko pakotti jotkut yrittämään vihreän linjan sisäpuolelle ilman lupaa: lokakuun 2023 ja kesäkuun 2026 välillä *vähintään 26 palestiinalaista työntekijää tapettiin* yrittäessään ylittää erotusmuurin työhön pääsemiseksi;

- Israel on tehostanut viivästyksiä ja vähennyksiä palestiinalishallinnon puolesta keräämistään verotuloista, heikentäen sen kykyä maksaa palkkoja ja tarjota peruspalveluita;

- Israelin valvonta rahoitusjärjestelmässä, vedessä, energiassa, maassa ja infrastruktuurissa mahdollistaa jatkuvan painostuksen.

Israel on estänyt itsenäisen vesihuollon ja energiantuotannon kehittämisen, vahingoittanut olemassa olevaa infrastruktuuria ja paikallisia vaihtoehtoisen energian aloitteita. Taloudellista haittaa aiheutetaan myös muiden osa-alueiden kautta: liikkumisrajoitukset estävät pääsyn työpaikoille ja markkinoille; väkivalta estää pääsyn viljelysmaalle, laidunalueille ja vesilähteille; alueiden haltuunotto estää kehityksen.

Monille perheille viljelysmaa, oliivi-puut, viinitarhat ja karja eivät ole vain tulonlähde vaan myös taloudellinen turvaverkko, sukupolvien välinen yhteys maahan ja yhteisöllisen elämän perusta. Puiden juurineen repiminen, karjan varastaminen ja maanviljelijöiden pitäminen poissa maaltaan häiritsevät perinteistä maataloustietämystä ja katkaisevat sukupolvien aikana rakennettuja elämän perusteita.

Taloudellinen kuristaminen ulottuu kotitalouksista instituutioihin. Kun perheet eivät voi ostaa ruokaa, maksaa velkoja tai lähettää lapsia kouluun, ja kun koulutus-, terveys- ja hyvinvointijärjestelmät toimivat kroonisten budjettipuutteiden alaisina, yhteiskunnan kyky ylläpitää institutionaalista jatkuvuutta, resilienssiä ja tulevan sukupolven näkymiä heikkenee. Taloudellinen kuristaminen ei ole vain valvonnan sivutuote, vaan mekanismi palestiinalaisen olemassaolon tuhoamiseen.

4.4 Sosiaalinen ja poliittinen tuhoaminen

Sosiaalinen ja poliittinen tuhoaminen heikentävät instituutioita, suhteita ja tiloja, jotka mahdollistavat palestiinalaisten järjestäytymisen, itsensä edustamisen, tiedon ja muistin säilyttämisen ja toimimisen kohti yhteistä tulevaisuutta.

Vuodesta 1967 lähtien Israel on asettanut sotilashallinnon, joka kieltää tai rajoittaa lähes kaikkia itsenäisen poliittisen toiminnan muotoja. Sotilasmääräysten ja lainsäädännön kautta Israel:

- kieltää kansalaisyhteiskunnan järjestöt ja poliittiset puolueet,
- sulkee instituutioita,
- estää mielenosoituksia,
- pidättää poliittisia aktivisteja,
- leimaa puolueet, nuorisoliikkeet, kansankomiteat, kansalaisjärjestöt, opiskelijaryhmät, toimittajat ja ihmisoikeuspuolustajat "terroristeiksi" tai syyttää heitä "kiihotuksesta".

Vuosien 1967 ja 2019 välillä Israel kielsi yli 411 poliittista järjestöä, mukaan

lukien kaikki tärkeimmät palestiinalaiset poliittiset puolueet.

Lokakuusta 2023 lähtien Israel on tehostanut hyökkäystä kaikkia järjestäytymisen, protestin ja ilmaisun muotoja vastaan:

- pidättänyt vaaleilla valittuja virkamiehiä, aktivisteja, akateemikkoja, opiskelijoita ja toimittajia,
- ratsannut kansalaisjärjestöjen toimistoja,
- rajoittanut mielenosoituksia ja väkivallattomia protesteja,
- laajentanut valvontaa ja pidätyksiä sosiaalisen median julkaisuista.

Osallistuminen puolue- tai opiskelijatoimintaan, mielenosoituksen järjestäminen, ihmisoikeusloukkausten dokumentointi ja jopa väkivallan uhrien auttaminen voivat johtaa pidätykseen, vangitsemiseen ja haittaan aktivisteille ja heidän perheilleen. Vangitseminen ei palvele vain yksilöiden rankaisemista vaan myös yleisön pelottelua ja kollektiivisen toiminnan rajoittamista.

Mielenosoitusten tukahduttaminen ja väkivaltaisten, joskus tappavien menetelmien käyttö niiden hajottamiseksi on ollut yksi tärkeimmistä tavoista heikentää palestiinalaisten järjestäytymistä. Seitsemän kuukauden aikana lokakuun 7. 2023 ja toukokuun puolivälin 2024 välillä Israelin joukot tap-

poivat vähintään 28 palestiinalaista, mukaan lukien 11 alaikäistä, mielenosoituksissa tai niihin liittyen. Tämä on lähes puolet siitä määrästä, jonka Israelin joukot tappoivat mielenosoituksissa koko 13 vuoden aikana ennen lokakuuta 2023. Voimistuva väkivalta ja pidätysten aalto johtivat vuoden 2024 aikana vuosien ajan järjestettyjen mielenosoitusten vähenemiseen.

Hyökkäys kohdistuu myös tiloihin, joissa yhteistä elämää luodaan ja säilytetään: koulut, yliopistot, kulttuuri- ja uskonnolliset keskuskeskukset, arkistot, lehdistö ja yhteisölliset instituutiot. Ratsiat, liikkumisrajoitukset ja taloudelliset vaikeudet pakottavat oppilaitokset vähentämään opetustunteja tai lopettamaan toimintansa. Hyökkäykset toimittajia ja dokumentointivälineitä vastaan rajoittavat kykyä raportoida tapahtumista. Israelin kampanja UNRWA:a vastaan – mukaan lukien kaksi lakia, jotka kieltävät tai rajoittavat viraston toimintaa – vahingoittaa paitsi UNRWA:n tarjoamia olennaisia palveluita pakolaisille myös yhtä keskeisistä institutionaalisista kehyksistä, jotka säilyttävät pakolaisaseman sekä palestiinalaisen poliittisen ja historiallisen muistin.

Julkisessa tilassa tätä täydentää palestiinalaisten symbolien poistaminen

Helsinki 1.5.2026

ja maiseman kyllästäminen israelilaisilla. Palestiinan liput poistetaan kotteista, instituutioista ja julkisista tiloista, joskus väkivallan ja pidätysten kautta. Samanaikaisesti kymmeniä tuhansia Israelin lippuja sijoitetaan teiden varsille ja yhteisöjen sisäänkäynnille. Symbolien valvonta ilmaisee vaatimuksen yksinoikeudesta tilaan, historiaan ja sallittuun poliittiseen identiteettiin.

Näissäkin olosuhteissa palestiinalainen poliittinen ja sosiaalinen elämä jatkuu: järjestäytymistä, dokumentointia, opettamista, kirjoittamista, oikeustoimia, muistin säilyttämistä, maan puolustamista, instituutioiden ylläpitoa ja yhteisötilojen jälleenrakentamista. Tämä jatkuvuus korostaa, että eliminointi ei ole valmis tila, vaan käynnissä oleva prosessi kollektiivia vastaan, joka jatkaa olemassaoloaan ja vastarintaa.

4.5 Etninen puhdistus ja alueiden haltuunotto

Tapa, jolla Israel ottaa tilaa haltuunsa ja kasvavat etnisen puhdistuksen ilmentymät ovat selkeimpiä ilmauksia asuttajakolonialistisen eliminoinnin kahdesta ulottuvuudesta: yhtäältä palestiinalaisen olemassaolon edellytys-

ten tuhoaminen, toisaalta yhtenäisen ja institutionalisoidun israelilaisen tilan luominen.

Vuodesta 1967 lähtien Israel on ottanut haltuunsa yli *kaksi miljoonaa dunamia* (1 dunam = 0,1 ha), yli kolmannuksen Länsirannasta, useiden oikeudellisten, suunnittelullisten ja hallinnollisten mekanismien kautta:

- ”valtion maiden”, ”suljettujen sotilasvyöhykkeiden”, ”ampumavyöhykkeiden”, luonnonsuojelualueiden ja arkeologisten kohteiden julistaminen,
- suunnittelu- ja rakentamisen rajoitukset,
- kotien ja infrastruktuurin purkaminen,
- siirtokuntien perustaminen,
- siirtokunnat Israeliin yhdistävien teiden ja infrastruktuurin rakentaminen.

Näennäisesti erilaisia välineitä eri perustein, mutta yhdessä ne kutistavat palestiinalaista elintilaa ja laajentavat juutalais-israelilaisten tilaa.

Virallisen kanavan ohella siirtokuntalaismiliisit toimivat maataloilta ja etuvartioidelta, jotka saavat budjetit, kalustoa, infrastruktuuria ja sotilaallista suojelua. Maatalousmaatilojen ja etuvartioiden perustaminen mahdollistaa

pienien aseistettujen joukkojen toimia miliiseinä ja ottaa haltuunsa laajoja alueita lyhyessä ajassa: he sulkevat teitä, estävät pääsyn laidunalueille ja vesilähteille, hyökkäävät asukkaiden kimppuun, vahingoittavat omaisuutta ja karjaa sekä värväävät armeijan ja poliisin palestiinalaisyhteisöjä vastaan.

Keskeiset luvut:

- Heinäkuuhun 2026 mennessä Israel oli ottanut haltuunsa yli *1 070 000 dunamia* näiden miliisien kautta, mikä vastaa *18 % Länsirannasta*.

- Vuosien 2023 ja 2025 välillä perustettiin *185 uutta etuvartiota*, joista noin *130 oli maatalaetuvartiota*.

- Kesäkuuhun 2026 mennessä haltuunotto oli johtanut *64 palestiinalaisen beduiiniyhteisön karkottamiseen* kodeistaan ja *15 muun osittaiseen karkottamiseen*.

Tällainen pakkosiirto ei aina vaadi suoraa fyysistä karkottamista; se tapahtuu myös, kun valtio tai sen suojeluksessa toimivat tekevät elämän paikassa mahdottomaksi. Kun malli pyrkii poistamaan tietyn etnisen tai kansallisen ryhmän alueelta, sitä kuvataan yleisesti *etniseksi puhdistukseksi*. Länsirannalla malli vähentää palestiinalaisen läsnäoloa, laajentaa juutalais-israelilaista läsnäoloa ja rikkoo palestiinalaisen elämän jatkuvuuden työntämällä palestiinalaiset enklaveihin.

Toinen siirtymisen muoto ilmenee Länsirannan pohjoisosien pakolaisleireillä. Tammikuusta 2025 lähtien armeija on siirtänyt noin *33 000 Jeninin, Tulkarmin ja Nur Shamsin pakolaisleirien asukasta kodeistaan*. Se on tuhonnut rakennuksia ja infrastruktuuria, ilmoittanut pitävänsä leirit hallussaan toistaiseksi ja estänyt useimpia asukkaita palaamasta. Tämä on osa siirtymistä uuteen, laajempaan ja aggressiivisempaan vaiheeseen sotilaallisessa toiminnassa pakolaisleireillä ja tiheästi asutuilla alueilla.

Karkottaminen maasta on myös karkottamista kotoa, yhteisöstä, koulusta ja toimeentulosta. Kun yhteisö on siirretty, sen maasta tulee siirto-

Helsinki 1.5.2026

kuntamaatilojen laidunalueita; pääsy-tiet suljetaan, Israelin infrastruktuuria perustetaan tilalle ja palestiinalainen läsnäolo pyyhitään maisemasta. Palestiinalaiset voivat pysyä lyhyen matkan päässä maastaan, mutta ilman kykyä palata siellä vallinneeseen elämäntapaan, toimeentuloon ja yhteisöön.

Etninen puhdistus ja alueellinen haltuunotto ovat muiden neljän osan alueen yhteisvaikutuksen tulos ja samalla vahvistavat niiden vaikutuksia. Maan menetys vahingoittaa alueellista yhtenäisyyttä, taloudellista perustaa ja yhteisön kudosta, mikä vähentää mahdollisuutta ylläpitää palestiinalaista elämää tilassa ajan myötä.

5. Oikeudelliset vaikutukset

Raportin mukaan ”eliminointiprojekti” ei ole erillinen oikeudellinen kategoria, vaan termi, joka kuvaa apartheidhallinnon sekä kansainvälisen oikeuden tunnustamien ja kieltämien politiikkojen ja tekojen kumulatiivista merkitystä. Näitä ovat muun muassa:

- anneksaatio,
- siirtokuntien rakentaminen,
- pakkosiirto,
- vaino,
- järjestelmällinen väkivalta,
- perusoikeuksien epääminen.

Monet käytännöistä voivat merkitä miehityslain ja kansainvälisten ihmisoikeuksien loukkauksia, sotarikoksia tai rikoksia ihmisyyttä vastaan, mukaan lukien laitton tappaminen, kidutus, laitton vangitseminen, kollektiivinen rangaistus, vaino, karkottaminen ja pakkosiirto sekä siirtokuntien perustaminen. Yhdessä niitä ei voida ymmärtää vain erillisinä loukkauksina, vaan osana yhtenäistä järjestelmää.

Apartheidin kieltö kansainvälisessä oikeudessa tarjoaa keskeisen oikeudellisen kehyksen. Israelin hallinto:

- tekee eron juutalaisten ja palestiinalaisten välillä,
- jakaa aseman, oikeudet, suojelun ja resurssit eri tavalla,
- ylläpitää institutionalisoitua järjes-

telmää palestiinalaisten järjestelmälliseksi hallitsemiseksi ja sortamiseksi,

- syyllistyy epäinhimillisiin tekoihin tämän hallinnan luomiseksi ja säilyttämiseksi.

Miehityslaki soveltuu edelleen, mutta se ei ole vaihtoehto apartheidkehitykselle eikä yksinään riitä kattamaan koko oikeudellista kuvaa. Heinäkuun 2024 neuvoa-antavassa lausunnossaan *kansainvälinen tuomioistuin (ICJ)* katsoi, että Israelin jatkuva läsnäolo miehityllä palestiinalaisalueella on laitonta ja että sen on lopetettava se mahdollisimman pian.

Rankaisemattomuus on keskeinen mahdollistava tekijä:

- Vuosien 2016 ja 2024 välillä sotilaiden palestiinalaisille ja heidän omaisuudelleen aiheuttamaa haittaa koskevia 2 427 valitusta jätettiin sotilaalliseen lainvalvontajärjestelmään; tutkinta avattiin vain 22,7 %:ssa, ja syytteitä nostettiin vain 0,9 %:ssa.

- Israelilaisten väkivaltaa palestiinalaisia vastaan koskevissa tapauksissa 93,6 % vuosien 2005 ja 2025 välillä avatuista tutkintatiedoista päättyi ilman syytettä, ja vain 3 % päättyi täydelliseen tai osittaiseen tuomioon.

Rankaisemattomuus ei rajoitu jälkikäteen tapahtuvaan rankaisemiseen. Se tuottaa olosuhteet, joissa tekijät voivat odottaa järjestelmän seisovan heidän takanaan, mahdollistaen väkivallan jatkumisen.

6. Johtopäätös: Velvollisuus pysäyttää eliminointiprojekti

Raportti päättyy selkeään moraaliseen ja poliittiseen johtopäätökseen: järjestelmällistä ja väkivaltaista sortoa ei voida lopettaa:

- tehokkaammalla täytäntöönpanolla erityisen väkivaltaisia siirtokuntalaisia vastaan,
- tiettyjen tarkastuspisteiden poistamisella,
- osittaisella rakennuskiellolla,
- pala kerrallaan tehtävillä politiikan muutoksilla.

Tällaiset toimenpiteet voivat estää joitakin rikoksia ja suojella ihmisiä tietyissä tapauksissa, ja ovat siksi tärkeitä lyhyellä aikavälillä. Mutta ne eivät muuta rakennetta, joka tuottaa väkivaltaa, maastakarkotusta ja sortoa. Raportissa kuvatut käytännöt eivät ole poikkeamia, vaan olennainen osa regiimin toimintaa.

Ihmisoikeuksien suojelu edellyttää *eliminointiprojektin pysäyttämistä ja Israelin apartheidhallinnon ja sotilaallisen valvonnan lopettamista* palestiinalaisiin nähden. Satunnaiset korjaukset eivät voi muuttaa maastakarkotukseen perustuvaa siirtomaaprojektia järjestelmäksi, joka kunnioittaa ihmisoikeuksia. Palestiinalaisten oikeuksia ei voida koskaan taata järjestelmässä, joka pyrkii kieltämään heiltä poliittisen vallan, valvomaan heidän maataan ja tuhoamaan heidän kykynsä olla olemassa kollektiivina. Juutalaiseen ylivaltaan, apartheidiin ja maastakarkotukseen perustuva hallinto on laitton; sitä ei voida hyväksyä tai normalisoida, eikä riitä, että vain vähennetään osa sen tuottamasta väkivallasta ja maastakarkotuksesta.

Kansainvälinen yhteisö on vuosien ajan käsitellyt tapahtumia sarjana erillisiä tekoja: siirtokuntien laajentuminen, siirtokuntalaisväkivalta, purkamiset, tiesulkut, maan takavarikointi tai palestiinalaisten tappaminen. Yksittäiset tuomitsemiset ja kehotukset pidättyväisyyteen, yksipuolisten toimien välttämiseen tai neuvottelupöytään palaamiseen antavat Israelille aikaa, liikkumavaraa ja koskemattomuutta jatkaa eliminointiprojektiaan. Poliittinen, sotilaallinen ja taloudellinen tuki sekä diplomaattinen suojelu tarjoavat Israelin hallitukselle resurssit, legitiimiyden ja vapauden jatkaa rikoksia palestiinalaisia vastaan.

Valtioilla ja kansainvälisillä instituutioilla on *moraalinen ja oikeudellinen velvollisuus* tehdä kaikkensa ja käyttää kaikkia kansainvälisen oikeuden mukaisia keinoja estääkseen Israelia jatkamasta rikoksiaan, lopettaakseen ne

ja suojellakseen palestiinalaisia niiltä. Kansainvälinen rankaisemattomuus estää vastuun jo tehdyistä rikoksista ja on yksi edellytyksistä, jotka mahdollistavat rikosten jatkumisen. Gazan kansanmurha ei ole aiheuttanut sitä perustavanlaatuista muutosta kansainvälisessä politiikassa, jota rikosten mittakaava vaatisi, ja sama politiikka mahdollistaa jatkuvan väkivallan, taloudellisen kuristamisen, sosiaalisen ja poliittisen tuhoamisen ja etnisen puhdistuksen Länsirannalla.

Raportti korostaa myös palestiinalaisten toimijuutta: he pitävät kiinni maastaan, ylläpitävät ja kehittävät instituutioita ja sosiaalisia ja poliittisia kehyksiä, säilyttävät muistia ja identiteettiä, dokumentoivat, järjestäytyvät ja tekevät vastarintaa. Nämä toimet ovat olennainen osa todellisuutta ja käynnissä olevaa kamppailua tilasta, siinä elämisestä ja mahdollisuudesta muovata palestiinalaista tulevaisuutta.

Minkä tahansa oikeudenmukaisen poliittisen järjestyksen on perustuttava palestiinalaisten tunnustamiseen *poliittisina subjekteina*, joilla on yksilölliset ja kollektiiviset oikeudet – ei väestönä, jota Israel tai kansainväliset toimijat hallitsevat. Palestiinalaisten oikeudet vapauteen, tasa-arvoon, itsemääräämisoikeuteen ja kollektiiviseen elämään kansana ovat lähtökohta, eivät asia, joka on riippuvainen heitä valvovan hallinnon suostumuksesta. Heidän poliittista asemaansa ja elämänsä ehtoja ei voida jatkaa määritettävän Israelin pakottamisen, sotilaallisen valvonnan tai herraussuhteet säilyttävien järjestelyjen kautta.

B”Tselem työskentelee tulevaisuuden puolesta, jossa vallitsee vapaus, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo ja demokratia kaikille joen ja meren välillä asuville. Tällainen tulevaisuus edellyttää apartheid-hallinnon ja sotilashallinnon lopettamista sekä yksilöllisten ja kollektiivisten oikeuksien, tasa-arvoisen poliittisen osallistumisen ja merkityksellisen mahdollisuuden takaamista jokaiselle muovata tulevai-

suuttaan. Rikosten lopettaminen on välttämätön edellytys, mutta oikeudenmukaisuus edellyttää myös väryyksien tunnustamista, vastuuta tehdyistä rikoksista ja menneisyyden ja nykyisyyden maastakarkotuksen ja siirtymisen, väkivallan sekä sosiaalisen ja poliittisen tuhoamisen jatkuvien seurausten kohtaamista. Kaikki tämä edellyttää olemassa olevan hallintorakenteen perustavanlaatuista muutosta ja järjestelmän rakentamista, joka perustuu jokaisen ihmisen yhtäläiseen arvoon ja takaa oikeuden elää vapaana, tasa-arvoisena, turvassa ja arvokkaasti.

7. Keskeiset luvut tiivistetysti

Tämä tiivistelmä kattaa raportin keskeisen sisällön: eliminoinnin logiikan, siirtomaavallan ja apartheidin kehyksen, viisi osa-aluetta (väkivalta, liikkumisrajoitukset, taloudellinen kuristaminen, sosiaalinen ja poliittinen tuhoaminen, etninen puhdistus ja alueellinen haltuunotto), oikeudelliset vaikutukset sekä johtopäätökset ja keskeiset luvut.

Aihe	Luku
Tapetut palestiinalaiset Länsirannalla 7.10.2023–30.6.2026	1 087
Heistä lapsia	242
Heistä naisia	21
Uudet tarkastuspisteet 10/2023–6/2026	yli 200
Työluvut peruutettu (vihreän linjan sisäpuoli)	yli 140 000 ihmistä
Työttömyysaste 2022 → 2024	13,1 % → yli 31,3 %
Työntekijät, jotka tapettiin yrittäessään ylittää erotusmuurin	vähintään 26
Vangit, jotka kuolivat Israelin vankilatiloihin 10/2023–6/2026	vähintään 32
Israelin haltuun ottama maa vuodesta 1967	yli 2 miljoonaa dunamia (yli 1/3 Länsirannasta)
Milisiien kautta haltuun otettu maa heinäkuuhun 2026 mennessä	yli 1 070 000 dunamia (18 % Länsirannasta)
Uudet etuvartiot 2023–2025	185 (n. 130 maatilaetuvartiota)
Karkotetut beduiiniryhmittymät kesäkuuhun 2026 mennessä	64 (täysin) + 15 (osittain)
Siirretyt pakolaisleirien asukkaat 1/2025 alkaen	n. 33 000
Israelin kieltämät poliittiset järjestöt 1967–2019	yli 411
Tapetut mielenosoituksissa 10/2023–5/2024	vähintään 28 (ml. 11 alaikäistä)
Valitukset sotilaiden väkivallasta 2016–2024	2 427; tutkinta 22,7 %; syyte 0,9 %
Israelilaisten väkivaltaa koskevat tutkinnot 2005–2025	93,6 % ilman syytettä; 3 % tuomioon

Sirkku Kivistö

Arabian kielikahvilan lukuvuosi alkanut Oodissa

- Te kolme olette nyt lähdössä matkal-
le. Mitkä viisi asiaa haluatte ottaa mu-
kaan matkalaukkuun ja miksi ne, oh-
jaaja Safa al Khalidi antoi pienryhmil-
le tehtäväksi.

Matkatavarat ja niiden tarve piti sa-
noa arabiaksi. Esittäytyttyä tuli jo
selville, että meitä oli Suomesta, mui-
ta eurooppalaisia sekä monista Väli-
meren pohjukan ja Pohjois-Afrikan
maista. Arabiantaito vaihtelee vähäi-
sestä äidinkieleen. Meitä oli nuoria ja
vanhoja. Alkukierroksella jokaisen pi-
ti sanoa yhteiseen iltaan joku mielu-
isa arabiankielen sana. Monista sanois-
ta sukeutui keskustelua, miten käsi-
te olisi ymmärrettävissä ja mikä suo-
menkielinen sana sitä vastaisi. Minä
sanoin ”yalla”, liikkeelle siitä! Muuan
osallistuja ei osannut yhtäkään sanaa
arabiaa. Hän halusi tulla vain kuunte-
lemaan puhetta. Oli päättänyt aloittaa
arabian opiskelun.

Arabian kielikahvila alkoi syyskuun
alussa Oodissa. Se on Suomen Lähi-
idän instituutin, Lähi-idän opiskelijoi-

SIRKKU KIVISTÖ

den (LiO) ja keskustakirjasto Oodin
yhteistyön tulos. Kielikahvila kokoon-
tuu torstaisin 16.30-18 ryhmätilassa
4. Osallistuminen on maksutonta ja
avointa kaikille arabiasta kiinnostu-
neille. WhatsApp-ryhmällä pidetään
yhteyttä ja kuullaan ohjelmista.

Joka kerta kielikahvilassa on kutsut-
tu vieras. Ensimmäisenä kahvilailta-
na vieraana oli Mirsal-järjestössä työ-
skentelevä suomalainen Yanika Wilen.
Hän osaa itse vain osittain arabiaa,
mutta on perhesyistä ollut pitkään te-
kemisissä arabiankielisten kanssa.

- Minä olen kyllä taitava kulttuuri-
en ymmärtämisessä ja sillä osaamisella
saan monesti kiinni, mistä puhutaan,
Yanika sanoo. Kulttuurinen lukutaito
on hänen mielestään yhtä tärkeä kuin
kielitaito.

Kielikahvilan ohjaaja Safa toimii
Suomen Lähi-idän instituutissa tut-
kimusavustajana. Safa suunnittelee
osaamiseltaan eritasoisessa ryhmässä
arabian käyttöön houkuttelevia teh-
täviä. Niinpä puhuimme arabiaa, eng-
lantia ja suomea apukielenä käyttäen.

Kamal Aranki

Israelin E1-suunnitelma uhkaa Palestiinan valtion perustamista

E1 (East 1) on noin 12 neliökilometrin suuruinen maa-alue Jerusalemin itäpuolella. Alueen strateginen asema johtuu siitä, että se katkaisee Länsirannan kahteen osaan.

Israelin rakennus- ja asuntoministeriö järjesti 18 elokuuta tarjouskilpailun 1234 asunnon rakentamiseen Israelin juutalaisille E1-alueella. Tarjoukset tuli jättää viimeistään lokakuun 19. päivä.

Suunnitelma laadittiin alun perin vuonna 1994 Israelin silloisen pääministerin Jitzhak Rabinin aloitteesta. Hanke oli ollut pysähdyksissä yli kaksi vuosikymmentä kansainvälisen diplomaattisen paineen vuoksi, koska sillä olisi tuhoisat vaikutukset palestiinalisvaltion toteuttamiskelpoisuuteen, kunnes se elokuussa 2025 elvytettiin. Israelin valtiovarainministeri Bezalel Smotrich ilmoitti silloin, että tarkoitus on haudata Palestiinan valtion perustamismahdollisuus.

Kaksikymmentäyksi maata, niiden joukossa Suomi, julkaisi 20. elokuuta 2026 yhdessä EU:n komission kanssa yhteisen lausunnon, jossa ne tuomitsivat E1-suunnitelman toteuttamisen ja vaativat sen pysäyttämistä. Maat olivat Britannia, Ranska, Saksa, Italia, Hollanti, Kanada, Norja, Australia, Uusi Seelanti, Ruotsi, Espanja, Itävalta, Kreikka, Kypros, Belgia, Islanti, Liettua, Malta, Tanska, Irlanti ja Suomi sekä EU:n komissio.

Ulkoministeri Elina Valtonen (kok) yhtyi 8.9. Usean maan ulkoministe-

rin yhteislausuntoon kahden valtion ratkaisun edellytyksistä ja siirtokuntapolitiikasta. Yhteisluonnolla pyritään rajoittamaan Israelin siirtokunnista peräisin olevien tuotteiden tuontia ja vaaditaan kahden valtion ratkaisun turvaamista. Tähän kommenttina ilmoitti ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio (ps.) muutamaa päivää myöhemmin vastustavansa Israelin siirtokuntatuotteiden tuontirajoituksia eikä hän aio edistää tai toimeenpanna niitä kansallisellisesti tai EU-tasolla.

Kaksikymmentäyhdeksän USA:n demokraattisenaattoria kehotti elokuussa Israelia perumaan E1-alueen rakennushankkeita koskevat tarjouskilpailut ja varoitti, että hanke pirstoisi entisestään miehitettyä Länsirantaa. He varoittivat, että E1-hanke eristäisi Itä-Jerusalemin entisestään Betlehemistä ja Ramallahista sekä heikentäisi palestiinalisvaltion toteutumisen edellytyksiä.

Yli 500 entistä eurooppalaista ministriä, suurlähettilästä ja korkeaa virkamiestä on kehoittanut Euroopan unionia ryhtymään kiireellisiin toimiin Israelin siirtokuntien laajentumista vastaan Palestiinassa. Allekirjoittajien joukossa on neljä entistä pääministeriä. Julkaisussa todetaan, että Israel suunnittelee 3401 asunnon rakentamista. Niihin on tarkoitus sijoittaa 15000 siirtokuntalaista.

E1 rakennetaan ryöstämällä maa-alueita seuraavista kylistä: Anata, al-

Zaayyem, al-Eizariya, Abu Dis ja al-Issawiya. Tarkoitus on rakentaa jatkuva siirtokuntavyöhyke, joka yhdistää Ma'ale Aduminin 40 000 asukkaan suuren siirtokunnan Israeliin. Kylien 7 000 palestiinalaista on pakkosiirron uhkaamina projektin takia. Vuodesta 2009 Israel on jo räjäyttänyt yli 500 asutusta tällä alueella aiheuttaen 900 ihmisen pakkosiirron.

E1-alue täydentää miehitetyn Jerusalemin saartamista israelilaisilla siirtokunnilla pohjoisesta, idästä ja etelästä. Kaikkein tärkeintä tässä yhteydessä on, että E1 uhkaa itse miehitetyn Länsirannan alueellista yhtenäisyyttä ja katkaisee sen kahteen osaan.

Israel on lisäksi rakentamassa tieverkostoa, joka rajoittaa palestiinalaisten pääsyä miehitetystä Jerusalemistä itään sijaitsevalle alueelle – aina Jordaniinlaaksoon saakka – ja samalla laajentaa israelilaisia siirtokuntia. Tämä estää palestiinalaisia käyttämästä perinteistä Jerusalemin ja Jerikon välisiä tietä.

Seppo Rinne

Mitä kuuluu Abraham-sopimuksille?

Abraham-sopimukset (the Abraham Accords) ovat sopimuksia, joilla joukko muslimienemmistöisiä maita ovat normalisoineet suhteensa Israeliin. Ensimmäisinä sopimuksen solmivat vuonna 2020 Yhdistyneet arabiemirikunnat (UAE) ja Bahrain. Vähän myöhemmin samana vuonna sopimuksen solmi Marokko. Myös Sudan on allekirjoittanut yleisen julistuksen, mutta ei ole virallistanut sopimusta.

Lähi-idän tutkija *Elham Fakhro* on analysoinut Abraham-sopimusprosessin kulkua ja sen seurauksia. Oman, Qatar ja vähän myöhemmin myös Bahrain alkoivat lähestyä Israelia jo 1990-luvun alkupuolella, kun Oslon sopimusten synnyttämä lopullinen ratkaisu Israelin ja palestiinalaisten välillä alkoi näyttää olevan tekeillä. Palestiinalaisten toiseen intifadaan johtanut kehitys katkaisi lähestymisen, mutta Saudi-Arabia loi 2002 uuden diplomaattisen väylän Arabiliiton rauhanaloitteen muodossa, jossa tarjottiin Israel-suhteiden täysi normalisointi Palestiinan valtion perustamista vastaan. Bahrain hylkäsi muodollisesti Israel-boikotin 2004 solmittuaan vapaakauppasopimuksen Yhdysvaltojen kanssa.

Syitä UAE:n ja Bahrainin valmiuteen käynnistää normalisointiprosessi olivat Fakhron mukaan Iranin ydinohjelman syntyminen 2006 ja Yhdysvaltain Iranin kanssa 2015 solmittu ydinsopimus, jonka Persianlahden maat näkivät Yhdysvaltain lähimpien

liittolaisten turvallisuusintressien syrjäyttämisenä sopimuksella vihamielisen shialaishallinnon kanssa, ja joka lähensi maita strategiseen liittosuhteeseen Israelin kanssa yhteiseksi koettua uhkaa vastaan; vuonna 2011 alkaneissa arabikevään nimellä tunnetuissa kansannousuissa vahvistuneiden demokraattisten ja islamististen virtausten muodostama uhka hallitsevien monarkioiden asemalle, joka vähensi Palestiinan kysymyksen tärkeyttä ja joista varsinkin jälkimmäinen lähensi maita Israeliin; uuden polven hallitsijoiden irtautuminen arabinationalismin ihanteista ja palestiinalaisten asiasta, jota alettiin pitää ratkaisemattomana ikuisuuskysymyksenä ja jonka jatkumiseen jopa alettiin pitää palestiinalaisia syyllisinä, sekä suhteiden alu-

een sotilaallisesti voimakkaimman valtion kanssa asettaminen etusijalle.

Trumpin ensimmäisen presidenttikauden hallinto oli ratkaisevassa roolissa sopimusten syntyemisessä. Ideologisesti Israeliin sitoutuneiden neuvonantajien ohjaamana Trump alkoi nähdä palestiinalaisten johdon pelkkänä korruptoituneena avustusrahojen nauttijana, joka ei ole kiinnostunut rauhasta, asetti Israelin edut agendansa kärkeen ja hylkäsi tavoitteen rauhan rakentamisesta Israelin ja palestiinalaisten välillä helpomman vaihtoehdon hyväksi. Rakentamalla siltaa Israelin ja sellaisten arabimaiden välillä, jotka jakoivat yhteisen tavoitteen Iranin heikentämisestä, saataisiin Yhdysvaltojen alueellisten intressien yhdistynyt toimeenpanija ja valvoja. Sopi-

Helsinki 1.5.2026

musten solmisen jälkeen Yhdysvaltain puolustusministeriö siirsi Israelin Euroopan komentokeskuksen piiristä Afrikan, Lähi-idän ja Etelä-Aasian keskuksen (CENTCOM) piiriin, jossa se ei voinut olla aikaisemmin, koska liittouman arabijäsenet eivät halunneet olla yhteistyössä Israelin kanssa. Päätös mahdollisti Israelin ja Persianlahden maiden lähemmän yhteistyöminnan Irania vastaan. Maat ovat kuitenkin pyrkineet olemaan rikkomatta välejä Iraniin ja välttäneet Israelin tukintoja yhteistyön suuntautumisesta ”yhteistä vihollista” vastaan.

UAE:n ja Bahrainin sopimukset, joista palestiinalaiset on suljettu täysin ulos, ja joissa ei ole mitään mainintaa

palestiinalaisten oikeuksista tai miehittyjen alueiden anneksoinnin lopettamisesta ja joilla hyväksytään sionistisen ideologian legitimitetti, ovat maiden hallitsevan eliitin hanke. Juuri ennen normalisointipäätöstä vuonna 2020 UAE:n väestöstä 80 prosenttia vastusti kyselyjen mukaan normalisointia ilman Palestiinan kysymyksen ratkaisemista. Saudi-Arabiassa normalisointia kannatti vain 6 ja Kuwaitissa 12 prosenttia. Netanjahun pitkäaikaisena politiikkana on ollut normalisoida suhteet arabimaihin ilman, että tarvitsisi antaa maata palestiinalaisille tai edes olla heidän kanssaan tekemisissä ollenkaan. Ennen sopimuksen allekirjoittamista UAE:n kanssa hän

antoi ymmärtää myöntävänsä sen vaatimuksiin ja luopua äänestäjille lupaa-mastaan Länsirannan anneksointiosta, mutta perui sen jo sopimuksen julkaisemispäivänä sanoen tarkoituksena olleen vain suunnitelman lykkääminen. Tämä, kansalaisten vastustus sekä Israelin suurhyökkäys Gazaan kesällä 2021, jonka Islamilaisen yhteistyöjärjestön muut jäsenmaat tuomitsivat jyrkästi, eivät estäneet maiden johtoa solmimasta sopimuksia ja niiden viemistä eteenpäin.

Marokon Trumpin hallinto sai liittymään sopimuksiin tunnustamalla Marokon kiistanalaiset vaatimukset oikeudesta Länsi-Saharan alueeseen. Sudanin taivutti sen poistaminen terrorismia tukevien maiden listalta ja 1,2 miljardin laina sen Maailmanpankille olevien velkojen kuittaamiseksi.

UAE ja Bahrain ovat menneet pitkälle Israelin syleilemisessä. Maat ovat sijoittaneet miljardeja Israelin kaikkein strategisimmille aloille, ostaneet israelilaisia aseita ja valvontateknologiaa, tehneet yhteistyösopimuksia israelilaisten asevirtojen kanssa ja kehittäneet sotilas- ja tiedusteluyhteistyötä Israelin kanssa. Maiden välillä on tullivapaus. Myös kauppa siirtokuntien kanssa, jopa sellaisten, joita Israel pitää laittomina, on ollut tervetullutta. Siirtokuntaliikkeen johtohenkilöitä on vierailut UAE:ssa sopimassa yhteistyöstä siirtokuntien kanssa. Yhteistyökumppaneihin kuuluu yrityksiä, jotka ovat YK:n laittomissa siirtokunnissa toimivista yrityksistä ylläpitämässä tietokannassa. Maat käyttävät israelilaista teknologiaa kansalaistensa, toisinajattelijoiden ja muiden kohteiden valvontaan ja vakoilemiseen.

Bahrain on ollut yhteistyössä maailmalla Israel-myönteisyyttä levittävän laitoksen kanssa, joka on julistanut antisemitistisiksi kaikkein maltillisimman Israelin arvostelun, mukaan lukien BBC:n ja Saksan valtion. Koulukirjoista on poistettu Israel-kriittinen sisältö. Maat ovat omaksuneet Israelin ”hasbara-strategiaan” kuuluvia mai-

neenhallintamenetelmiä arabikevään tukahduttamisen ja muiden ihmisoikeusloukkausten tahraaman kansainvälisen imagonsa puhdistamiseen ja maiden mainostamiseen vapaamielisinä, moniarvoisina ja antisemitismistä vapaina ekstremismin vastustajina, vakauden valvojina ja turvallisina bisnessympäristöinä. Bahrain toimii yhteistyössä tunnetun Israel-myönteistä ja arabivastaista narratiivia propagoivan israelilaisen instituutin kanssa. Bahrain on myös ensimmäisenä arabimaana ottanut käyttöön IHRA-antisemitismimääritelmän, jossa Israelin arvostelu samaistetaan antisemitismiin.

Israelin suurin voitto olisi saada vahvin arabimaa, Saudi-Arabia, sopimusten piiriin. Bidenin Yhdysvaltojen vuonna 2022 alkaneet ponnistelut tämän puolesta perustuivat paitsi tarpeeseen yhdistää arabimaiden voimavarat yhteiseen Iranin vastaiseen rintamaan ja vapauttaa Yhdysvaltojen voimia Aasiaan, myös haluun padota Saudien tiivistyvää strategista yhteistyötä Kiinan kanssa ja pitää se länsimyönteisessä liitossa. Jo vuonna 2018 maan nykyinen hallitsija, kruununprinssi Mohammed bin Salman ilmaisi halveksuntansa palestiinalaisten johtoa kohtaan ja ilmoitti, ettei palestiinalaisten asia ole Saudi-Arabialle ja sen kansalle etusijalla. Suhteessa normalisointiin Israelin kanssa maa on kuitenkin pysynyt perinteisellä arabinationalismin linjalla ja pitänyt ehtona kahden valtion ratkaisua.

Benjamin Netanjahun muodostaessa hallitusta vuonna 2022 UAE varoitti ottamasta mukaan äärisionistisia *Itamar Ben-Gviriä* ja *Bezalel Smotrichia*. Netanjahun piittaamattomuudella ei ollut vaikutusta asioiden kulkuun. Saudi-Arabia piti edelleen kiinni sitoutumisestaan Arabiliiton rauhanaloitteeseen ja varoitti, että normalisointikeskustelut eivät voi jatkua ilman uskottavaa tietä Palestiinan valtioon.

Normalisointiprosessin alkuvaiheessa Persianlahden osapuolet omaksuivat narratiivin, jonka mukaan

uudennlaisella suhteella Israelin kanssa edistetään alueella rauhaa ja palestiinalaisten oikeuksia. Tämän osoittaututtua katteettomaksi on alettu yhdistää sopimukset taloudelliseen hyvinvointiin sekä uuteen muslimien ja juutalaisten väliseen suvaitsevaisuuteen. Suhteiden jatkuminen Israelin kanssa on palvellut molempia osapuolia. Israelille se mahdollistaa siteiden lujittamisen arabimaiden kanssa ja Persianlahden maille se turvaa teknologisten ja sotilaallisten työkalujen jatkuvan virran Israelista ja sen päätukijamaasta Yhdysvalloista. Valtioiden johtajien toivomia lämpimämiä suhteita kansalaisten tasolla ei kuitenkaan ole kehittynyt, erityisesti Gazan sodan jälkeen, mutta maiden sisäiset vastustavat voimat ovat joutuneet yhä suurempaan hajaannukseen.

Gazan sodan alettua UAE:n ja Bahrainin kansalaisten suopeat asenteet Israeliin, jotka olivat lisääntyneet Abraham-sopimuksen tultua voimaan, laskivat muiden arabimaiden tavoin jyrkästi ennätysalhaalle, vaikka UAE:ssa valtion politiikan arvostelusta saattoi saada jopa kymmenen vuotta vankeutta. Virallisella tasolla esitettiin arvostelua Israelin toimintaa koh-

taan, mutta mikään kritiikki ei vaikuttanut kauppasuhteisiin eikä kääntänyt suhteiden suuntaa. Bahrain liittyi ainoana arabimaana Yhdysvaltain perustamaan liittokuntaan, joka suojelee Israeliin suuntaavia laivoja Jemenin Huthien iskuilta Punaisella merellä.

Israelin kauppa myös Jordanian ja Egyptin kanssa sodan aikana kasvoi. Israelin tuonti Egyptistä kaksinkertaistui 2024 kesäkuuhun mennessä. Bidenin Yhdysvallat aseisti Israelia ja antoi Netanjahun sotakabinetille täyden tukensa. Koko sodan ajan Yhdysvallat jatkoi Saudi-Arabian normalisointisopimuksen ajamista myyden sitä polkuna laajempaan alueelliseen sopimukseen, vaikka Netanjahu hylkäsi avoimesti Palestiinan valtion mahdollisuuden. Saudi-Arabia puolestaan keskeytti normalisointikeskustelut ja ilmoitti kahden valtion ratkaisuun tähtäävien neuvottelujen olevan ainoat mahdolliset puitteet konfliktin ratkaisemiseksi.

Fakhron mukaan tietä parempaan vakauteen alueella ei ole mahdollista löytää erillään ratkaisusta polttavimpaan, Israelin ja Palestiinan väliseen kiistakysymykseen. Tämän osalta sopimusten perinnöksi on jäänyt osa-

EERO HAKANEN

Helsinki 11.7.2026

puolten välinen yhteinen näkemys palestiinalaisten vaatimusten epärealistisuudesta tärkeimpien tavoitteiden ollessa etusijalla. Sen sijaan, että sopimukset olisivat edistäneet rauhaa Israelin ja Palestiinan välillä, ne ovat rohkaissut Netanjahua jatkamaan siirtokuntien laajentamista ja tiukentaneet Israelin otetta alueella sekä heikentäneet painetta arabimaiden taholta Israelin suunnan muuttamiseksi. Israelissa Netanjahun koko poliittisen uransa ajama, aikaisemmin pilkkaakin aiheuttanut ajatus, että Israel voi miehittää Palestiinaa ikuisesti ja jatkaa etnistä puhdistamista ilman vahinkoa sen sisäiselle turvallisuudelle tai kansainväliselle asemalle, on nykyisin Israelissa laajasti hyväksytty. Sopimukset eivät ole tarjonneet mielekästä vaihtoehtoa kestäväälle Israelin ja Palestiinan väliselle rauhanprosessille. Fakhron mukaan Israel-Palestiinan konfliktin hautaaminen normalisoinnin alle juurrutti lamauttavat olosuhteet, jotka johtivat Hamasin hyökkäykseen lokakuussa 2023.

Iranin osalta Abraham-sopimukset palvelevat Israelia sen strategisessa kilpailussa alueellisesta valta-asemasta Iranin kanssa. Iranin vastaiskut Israelin ja Yhdysvaltojen helmikuussa 2026 aloittamassa sodassa ovat kohdistu-

neet Persianlahden maihin enemmän kuin Israeliin. Monet odottivat tämän ajavan näitä maita entistä lähemmäksi Israelia, mutta Iraniin erikoistuneen Lähi-idän asiantuntijan *Trita Parsin* mukaan alkoi kuitenkin näyttää käyvän päinvastoin. Alueen maat ovat vetäneet johtopäätöksen, jonka mukaan Iranin kurissapitäminen ja eristäminen ei vain epäonnistunut, vaan osoitti Yhdysvaltojen tarjoaman suojan epäluotettavuuden ja rajallisuuden. Yhdysvallat on myös ollut usein itse epävakauden pääasiallinen aiheuttaja. Se on käynnistänyt yhdessä Israelin kanssa kaksi viimeisintä provosointimatonta sotaa Irania vastaan, molemmilla kerroilla neuvottelujen ollessa käynnissä.

Arabimaat ovatkin alkaneet tavoitella keskinäistä riippuvuutta Iranin kanssa ja sen ottamista mukaan uuteen alueellisesti johdettuun turvallisuusarkkitehtuuriin toivoen tämän tuovan alueelle uuden vakauden tilan. Merkittävää on, että keskeinen tätä muutosta ajava voima on Saudi-Arabia. UAE ja Bahrain ovat käytännössä ainoina arabimaina koventaneet linjaansa Iraniin ja tiivistäneet suhteitaan Israeliin.

Saudi-Arabia on jo kauan havittelut sopimusta Yhdysvaltojen kanssa

ydinteknologian toimittamisesta taloutensa monipuolistamiseksi ja modernisoimiseksi. Bidenin kaudella alkaneet neuvottelut ovat kaatuneet vaatimukseen suhteiden normalisoinnista Israelin kanssa. Keskellä Iranin ja Yhdysvaltojen välistä iskujenvaihtoa Persianlahdella Trump ilmoitti heinäkuussa 2026 tällaisen sopimuksen syntyneen, mutta Saudi-Arabian liittymisestä Abraham-sopimuksiin ei ollut enää puhetta. Trumpin oman postauksen mukaan "on täysin Saudi-Arabian oma asia liittyä tai olla liittymättä hyvin kunnioitettuihin ja menestyksellisiin Abraham-sopimuksiin".

Joidenkin arvioiden mukaan painetta näihin neuvotteluihin loi Trumpin hallinnon tarve palauttaa Yhdysvaltojen turvatakuista huolestuneen ja konsultoinnin puutteesta turhautuneen kumppanin luottamus. Sopimuksella Yhdysvallat myös sitoo Saudi-Arabian amerikkalaiseen teknologiaan ja valvontaan sekä estää Kiinan ja Venäjän pääsyä vaikuttamaan Saudi-Arabian infrastruktuuriin. Samalla sopimus, joka antaa Saudi-Arabialle mahdollisuuden rikastaa itse uraania, palvelee sen omia pyrkimyksiä alueen hallitsemiseksi voimaksi ja antaa sille potentiaalista vipuvoimaa saada tulevaisuudessa myönnytyksiä Yhdysvalloilta uhkaamalla ydinohjelmansa aseistamisella.

Israelin suhteiden normalisointikytkennän poisjättäminen merkitsi, että Yhdysvallat menetti merkittävän pelikortin, jota olisi voitu käyttää kannustimena Saudi-Arabian liittymisestä Abraham-sopimuksiin. Israel aloitti koordinoitun vaikutamisoperaation Trumpin saamiseksi vaatimaan, että ydinsopimukseen kuuluu ehto suhteiden normalisoinnista Israelin kanssa. Pari päivää sopimuksen julkistamisen jälkeen Trump sanoikin sopimukseen kuuluvan tällaisen vaatimuksen. Saudien Washingtonin-suurlähetystön sanotaan kuitenkin ilmoittaneen, että Trumpin vaatimus tuli liian myöhään.

Saudi-Arabian laskelmointiin vai-

Maailmanparannuspäivät - miten rauha Lähi-itään? 26.9.2026.

kuttavat normalisoinnin tuomat ta-
loudelliset ja muut edut sekä toisaal-
ta maan arabinationalistinen perinne,
kansalaisten reaktiot sekä Saudi-Ara-
bian ja UAE:n välinen kilpailu ja ris-
tiäidat muun muassa Jemenissä. Is-
raelin yhä julkeampi väkivalta Länsi-
rannalla toimii pidäkkeenä suhteiden
normalisoimiselle.

Yhdysvaltain edustajahuoneen ulko-
asiainkomitean Abraham-sopimusten
seuraavaa vaihetta koskevassa kuule-
mistilaisuudessa 22.7.2026 oli esil-
lä kysymys pyrkimyksestä Palestiinan
valtioon sopimusten laajentamisen ja
Saudi-Arabian mukaantulon edistä-
miseksi. Ajatus ei saanut kannatusta,
mutta tiukimmatkin Israelin tukijat ja-
koivat näkemyksen, että Yhdysvallois-
sa yleinen mielipide on kääntymässä
Israelia vastaan ja että jos arabimaat
näkevät Israelin olevan menettämässä
Yhdysvaltain tuen, ”sopimukset heite-
tään ulos ikkunasta”.

Sopimuksen laajentamisnäkyviä vei-
entistä kauemmaksi Saudi-Arabian,
Turkin ja Pakistanin elokuussa 2026
solmima keskinäinen Mekka-puolus-
tussopimus, jonka taustalla on Israelin
aloittama kansanmurha Gazassa sekä
maiden huoli Iranin sodan aikaansaa-
masta Israelin kasvavasta vaikutusval-
lasta ja hyökkäyksistä alueella. Use-
at amerikkalaiset ja israelilaiset kom-
mentaattorit ja viranomaiset tulkitse-
vatkin sopimuksen ”Israelin ja Israel/
UAE-liiton vastaisen sunnivaltioiden
liittouman hankkeena”. Sopimuksen
on spekuloitu olevan kokonaan uu-
den, Israelin ja Iranin alueelliselle tur-
vallisuudelle muodostamien uhkien
välissä olevan ja Abraham-sopimus-
ten kanssa kilpailevan alueellisen liit-
touman alkuna. Yksi tulevista mah-
dollisia jäsenistä on UAE, jonka liitty-
minen tarkoittaisi Abraham-sopimus-
ten loppua.

Abraham- ja Mekka-sopimusten li-
säksi edellä mainitun Trita Parsin joh-
taman *Quincy Institutin* alaisen kan-
sainvälisen politiikan asiantuntijoi-
den muodostama *Better World Project*

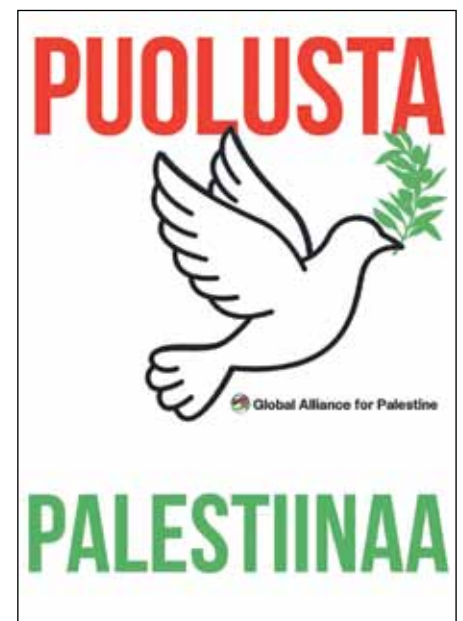
-organisaatio on hahmotellut myös
kolmannen tyyppistä turvallisuusrat-
kaisua. Jos Persianlahden maat jatka-
vat lähentymistään Iraniin, se ei sai-
si merkitä Israelin ulossulkemista ja
kansainvälistä eristämistä. Vaikka Is-
rael palestiinalaisten joukkomittaisen
surmaamisen ja laajentumishakuisen
politiikkansa johdosta ansaitsisi tul-
la eristetyksi ja sen painostaminen
on oikeutettua ja välttämätöntä, se ei
Parsin mielestä riitä Israelin laskelmi-
en muuttamiseen. Tarvitaan diploma-
tiaa ja alueen turvallisuuden hallintaa
mahdollistava uusi organisaatio, jon-
ka avulla voidaan luoda uskottava pol-
ku uudelleensuuntautumiseen, miten
kaukaiselta se voikin näyttää. Israelil-
le olisi pidettävä ovi avoimena tähän
osallistumiseen, mutta vain sillä ehdol-
la, että se toteuttaa täysin Kansainväli-
sen tuomioistuimen määräykset ja lo-
pettaa miehityksen. Vastavuoroisesti
Israelille voitaisiin tarjota jotakin vielä
merkittävämpää kuin Abraham-sopi-
mukset ja niiden laajeneminen Saudi-
Arabiaan. Israel voisi integroitua täy-
sin alueelliseen turvallisuusarkkiteh-
tuuriin. Iran on Parsin mukaan aikai-
semmin osoittanut voivansa myöntyä
tällaiseen sillä ehdolla, että Palestiinan
valtio tai muu palestiinalaisten hyväk-
symä ratkaisu saadaan aikaan. Nyky-
tilanne tarjoaa Parsin mukaan Yhdys-
valloille ja alueen valtioille harvinaisen
tilaisuuden jättää alue paremmassa ti-
lassa kuin se oli niiden sinne tullessa.
Iranin sodan pitkittyminen ja laajentu-
minen Punaisen meren puolelle näyt-
tää tosin ainakin viivästyttävän tällai-
senkin ratkaisun mahdollisuuksia.

Alueen liittoumasuhteet ovat myl-
lerryksessä. Maiden kokemat uhat
antavat pontta uudalaisille suhteil-
le, mutta niiden väliset monimutkai-
set suhteet asettavat niille myös es-
teitä. Abraham-sopimukset ovat yh-
den ajanjakson järjestely, mutta ne
eivät ole enää ainoa eikä todennäköi-
sinkään alueellisen järjestyksen perus-
ta. Toistaiseksi ei näytä siltä, että Isra-
el eivätkä sen sopimuskumppanit olisi

valmiita perääntymään valitsemaltaan
polulta. Netanjahu teki toukokuussa
ja syyskuussa 2026 kaksi salaista vie-
railua UAE:hen, mikä vahvisti mai-
den suhteiden jatkuvan Abraham-so-
pimusten pohjalla.

Fakhron arvion mukaan alueen va-
kauttamisen edellyttämät järjestelyt
vaatisivat Israelissa ”seismisen siirty-
män”. Toisaalta Gazan kansanmur-
ha, Israelin miehityksen raaistuminen
ja Iranin sota seurauksineen loitonta-
vat muita arabimaita Israelista. Oman,
jota aikaisemmin pidettiin seuraava-
na todennäköisenä Abraham-sopi-
muksiin liittyjänä, kriminalisoi suh-
teet Israeliin vuonna 2023. Keväällä
2026 USA:n ja Israelin hyökättyä Ira-
niin Omanin ulkoministeri totesi so-
dan laajempaan tavoitteena olevan
Lähi-idän uudelleenjärjestely, Palestii-
nan valtion estäminen ja sen tukijoi-
den heikentäminen, ja että se ei tämän
takia tule normalisoimaan suhteitaan
Israeliin.

Lähi-idän konfliktien alkusyy, Pa-
lestiinan-kysymyksen, ratkaisemat-
tomuus pysyy ratkaisevana tekijänä
arabimaiden ulkosuhteissa. Niin kau-
an kuin Yhdysvallat asettaa Israelin ja
arabimaiden normalisoinnin Israelin
ja Palestiinan konfliktin ratkaisemisen
edelle, ei tule syntymään mitään kan-
nustimia vakauttaville järjestelyille.

Arabikansojen ystävyysseura ry (AKYS) 50 vuotta Palestiinan kansan rinnalla

AKYS on perustettu vuonna 1975 edistämään Suomen ja arabikansojen ystävällisiä suhteita ja keskinäistä tuntemusta.

AKYS osallistuu kansalaisjärjestöjen kampanjointiin Gazan sotaa ja Israelin miehitystä vastaan sekä toimii palestiinalaisten oikeuksien toteuttamiseksi.

AKYS vaikuttaa poliittisiin päättäjiin Suomessa ja EU:ssa Lähi-idän oikeudenmukaisen rau-

han puolesta.

AKYS raportoi palestiinalaisten oikeuksien ja elinmahdollisuuksien loukkauksista.

AKYS toimittaa humanitaarista apua palestiinalaisille

Hätäapua terveydenhoitoon Gazassa

AKYS kerää varoja Palestinian Medical Relief Society -järjestön lääkinnälliseen hätä-apuun Gazassa (keräyslupa RA/2020/1032). Varat toimitetaan suoraan perille ilman keräyskuluja.

Arabikansojen ystävyysseura

FI95 8000 1300 9905 05, Viitenumero 3007

MobilePay # 15845

AKYS ja PMRS ovat allekirjoittaneet uuden 3-vuotisen yhteistyösopimuksen vuosille 2026-2028.

PMRS:n raporttien mukaan vuonna 2025 avustusvarat käytettiin:

Lääketieteelliseen tukeen ja ensiapupalveluihin, ml. perusterveydenhuolto ja hengenpelastustoimenpiteet

Välttämättömien lääkkeiden ja lääkinnällisten tarvikkeiden hankintaan

Äidinmaidonkorvikkeen ja ravitsemustuen tarjoamiseen haavoittuvassa asemassa oleville lapsille

Terveysklinikoiden kunnostukseen ja peruskorjaukseen turvallisen ja toimivan palvelun tarjoamisen varmistamiseksi

PMRS:n lääkintä- ja tukihenkilöstön palkkoihin

Yhteisö- ja lapsikeskeiseen toimintaan, ml. psykososiaalinen tuki ja terveystietoisuutta lisäävät toimet

Apua Palestiinalaisten pakolaisleireille Libanonissa

AKYS toimii palestiinalaisten pakolaisleireillä Libanonissa yhdessä Beit Atfal Assumoud -järjestön kanssa:

- Vanhuskummitoiminnan kautta pääsee vähävaraisen apua tarvitsevan vanhuksen kummiksi
- Kummilapsitoiminta välittää kummeja vähävaraisten perheiden lapsille
- Päiväkotikummitoiminnan kautta tuetaan kahta lasten päiväkotia

Tarkemmin humanitaarisista keräyksistä ja kummitoiminnasta: www.akys.fi

Tervetuloa mukaan toimintaan!

Yhteys: posti@akys.fi tai www.akys.fi Tule jäseneksi -linkin kautta

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/386186418097>

Instagram: [akys_yhdistys](https://www.instagram.com/akys_yhdistys)